

**СЯБРОЎ
У НОВЫМ
ГОДЗЕ
НЕ МЯНЯЮЦЬ!**

**Ідзе падпіска на «Звезду»
на I квартал
і I паўгоддзе 2019 года.**

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

15

СНЕЖНЯ 2018 г.

СУБОТА

№ 242 (28858)

ШЧЫРАЯ РАЗМОВА ПА СУТНАСЦІ

На сустрэчы з прадстаўнікамі расійскай медыяпрасторы і экспертнай супольнасці Аляксандр Лукашэнка адказаў на актуальныя пытанні двухбаковых адносін

ГЭТА чатырнаццатая па ліку падобная сустрэча кіраўніка нашай краіны з расійскімі рэгіянальнымі журналістамі, якая па традыцыі завяршыла прэс-тур па Беларусі. Сёлета ў вандроўцы ўдзельнічалі карэспандэнты і кіраўнікі 77 сродкаў масавай інфармацыі з 44 рэгіёнаў Расіі.

Упершыню ў такім фармаце камунікацый з кіраўніком беларускай дзяржавы ўдзельнічалі расійскія эксперты і палітолагі, а таксама прадстаўнікі федэральных СМІ. Сукупны тыраж друкаваных выданняў, прадстаўнікі якіх учора сабраліся ў Палацы Незалежнасці ў Мінску, — больш як 4,6 мільёна экзэмпляраў, патэнцыйная тэлерадыёаўдыторыя — звыш 695 мільёнаў чалавек, наведвальнасць сайтаў інфармагенцтваў і інтэрнэт-парталаў — больш як 6,2 мільёна ў суткі, інтэрнэт-аўдыторыя блогаў — 2,7 мільёна чалавек.

Размова доўжылася чатыры гадзіны і як заўсёды прайшла ў адкрытай, шчырай і сардэчнай атмасферы. Дарэчы, перад тым як даць слова суразмоўнікам, Аляксандр Лукашэнка папрасіў разглядаць сустрэчу менавіта як сумленны і адкрыты абмен думкамі. «Я вельмі разлічваю, што вы як сапраўдныя лідары меркаванняў падзеліцеся сваімі поглядамі на перспектывы і праблемныя пункты нашай інтэграцыі», — сказаў ён.

РЭГІЁНЫ ВЫРАТАВАЛІ САЮЗ

«Мы даўно планавалі гэтую сустрэчу, — звярнуўся Прэзідэнт да гасцей з Расіі. — Шчыра кажучы, рыхтаваліся падвесці вынікі беларуска-расійскага ўзаемадзеяння. Але, на жаль, пытанні пакуль засталіся. І ў найбліжэйшы час мы з маім расійскім калегам пастараемся іх вырашыць. Такім чынам інфармацыйныя нагоды вам яшчэ забяспечым».

Аднак і без гэтага назапасілася дастаткова тэм, якія заслугуюць увагі, адзначыў кіраўнік дзяржавы. Ён наступным чынам ахарактарызаваў глабальны кантэкст часу, на які прыпала сёлета сустрэча: новы віток гон-

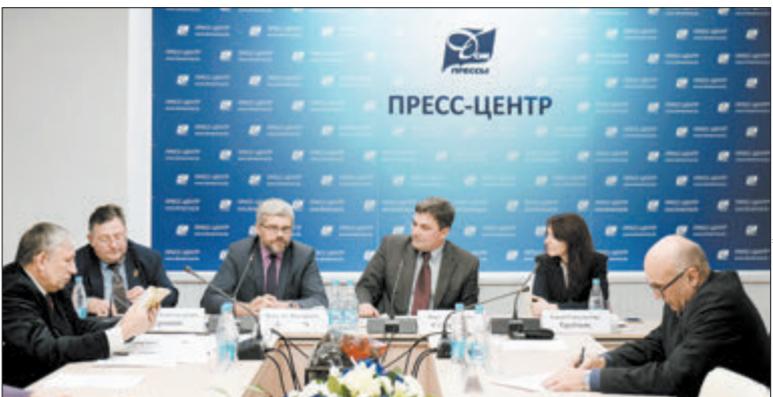
кі ўзбраенняў, гандлёвыя войны, рост экстрэмізму, страта духоўнай арыентацыі. Наўздагон падзеям чуткі, домислы, фэйкі традыцыйна запаўняюць медыйную прастору, ускладняюць успрыманне рэчаіснасці. «Вы разумееце, што гэтыя фактары таксама ўплываюць на ўнутранае жыццё нашага саюза, на тэмп нашага стратэгічнага супрацоўніцтва. Мяркую, што ў вас сабралася шмат пытанняў, якія патрабуюць адсылкі да першакрыніцы. Мне, натуральна, ёсць што сказаць вам, а праз вас — чытачам і глядачам», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка.

Ён выказаў спадзяванне, што ўдзел у гутарцы экспертаў дазволіць больш дэтальна абмеркаваць усе самыя актуальныя тэмы сённяшняга дня. «Да таго ж чым

больш будзе канструктыўных прафесійных і асабістых кантактаў, тым больш эфектыўнымі будуць адносіны паміж дзяржавамі», — падкрэсліў беларускі лідар.

Кіраўнік дзяржавы чарговы раз падкрэсліў, што залогам паспяховага партнёрства Беларусі і Расіі з'яўляецца менавіта міжрэгіянальнае супрацоўніцтва: «Я ўвогуле ў заслугу міжрэгіянальнаму супрацоўніцтву і губернатарам Расійскай Федэрацыі стаўлю захаванне нашага саюза. Не было б іх — не было б і гэтага саюза, бо ў нашых адносінах па меншай меры двойчы быў такі перыяд, калі мы стаялі на мяжы разрыву. І гэта адбывалася на ўзроўні цэнтраў: федэральных улад і ўлад Беларусі. І тады рэгіёны выратавалі наш саюз».

СТАР. 2

Круглы стол

«СКАЗАЛІ СВЕТУ, ШТО ЁСЦЬ БЕЛАРУСЬ!»

Пра няпростыя шляхі ўмацавання дзяржаўнасці 100 гадоў таму

Гісторыя дзяржаўнасці складаецца са знакавых дат і падзей. І калі зазірнуць за кулісы мінулага, можна ўбачыць: тое, што на першы погляд падаецца простым і зразумелым на авансэне, насамрэч было народжана дзякуючы нястомнай працы і веры ў сваю ідэю тых, хто вырашыў ісці да канца. Многія імёны не будуць запісаны ў летапісы гісторыі, памяць пра іх зробіцца пылам, які проста развеецца па ветры. Аднак

сапраўдныя годныя справы перажываюць сваіх стваральнікаў, назаўсёды нешта мяняюць у лепшы бок у нашым свеце. «Але вечна тваім застаецца толькі тое, што ты аддаў», — так казаў наш класік Уладзімір Караткевіч. Дык давайце на колькі імгненняў спынімся, азірнёмся на сто гадоў назад і паназіраем, як утваралася наша дзяржаўнасць у няпросты час пераломнага пачатку ХХ стагоддзя. **СТАР. 8–9**

ISSN 1990 - 763X

18242

9 771990 763008

ШЧЫРАЯ РАЗМОВА

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

Беларусь падтрымлівае ўстойлівыя гандлёва-эканамічныя сувязі практычна з усімі рэгіёнамі Расійскай Федэрацыі. Там сканцэнтравана мноства вытворчасцяў, якія звязваюць інтэграцыю дзвюх краін. «Часта я чытаю ў сродках масавай інфармацыі, чую нават ад прыхільнікаў нашага саюза: навошта мы кормім увесь час Беларусь? Некаторыя нават падлічылі, што за час незалежнасці нам аж 100 мільярдаў долараў адвалілі. Я, калі чытаю пра гэта, думаю, што беларусы проста падавіліся б такой вялізнай колькасцю купюр, якія паступілі б у іншаземнай валюце ад нашай брацкай дзяржавы. Цалкам бязглуздыца», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

«Гэтыя сумы падлічаны так: ах, каб мы гэта прадалі, ды па такой

вах, расійскія крэдыты, па сутнасці, накіраваны на падтрымку гэтых 40 мільёнаў расіяў у тым ліку.

Вяртаючыся да тэмы рэгіёнаў, Прэзідэнт нагадаў, што кастрычніцкі форум у Магілёве сабраў больш за дзве тысячы ўдзельнікаў, у выніку падпісаны дзясяткі дагавораў на паўмільярда долараў. Пагаднення паміж абласцямі, раёнамі, гарадамі дзвюх краін налічваецца сотні. «На нашай тэрыторыі функцыянуе больш за дзве тысячы арганізацый з расійскім капіталам, больш за тысячу сумесных прадпрыемстваў. І заўважце — абмежаванняў ніякіх. Мы з вялікім задавальненнем запрашаем нашых братаў на работу ў Беларусь, на тое, каб яны ўкладалі сродкі ў Беларусь», — сказаў беларускі лідар.

Паводле яго слоў, у Расіі зарэгістравана каля паўсотні сумесных

пазіцыі Беларусі нязменныя. Мы ініцыявалі разам з іншымі стварэнне саюзаў, якія сёння існуюць на постсавецкай прасторы і гатовы рухацца далей, але пры ўмове жалезабетоннага выканання нашых дамоўленасцяў. Гэта цалкам натуральнае і справядлівае чаканне, якое павінна будавацца на роўных умовах і ўзаемнай павазе».

Аляксандр Лукашэнка растлумачыў, што пад роўнымі ўмовамі ён не мае на ўвазе «сабраць усё ў кучу і роўна падзяліць». Роўныя ўмовы — гэта адсутнасць перашкод для саюзніка, аднолькавыя ўмовы для работы прадпрыемстваў.

Ён нагадаў, што пасля развалу Савецкага Саюза Запад быў зацікаўлены ў стварэнні балта-чарнаморскага рэгіёна, які аддзяліў бы Расію ад Заходняй Еўропы бар'е-

можам застацца ўбаку ад падзей, якія падзяляюць блізкія па сваёй гісторыі, менталітэце і культуры народы. Таму Беларусь зробіць усё, што ад яе залежыць, каб аднавіць мір і згоду паміж славянамі. Гэта нялёгка, але нават калі застанеца найменшы шанец, сваіх спроб мы не пакінем. У гэтым нам павінны дапамагчы ў тым ліку і вы, журналісты».

У СУЧАСНЫМ СВЕЦЕ ЦЭНЗУРА ВЫГЛЯДАЕ ГЛУПСТВАМ

Асяродкам канфліктаў часта становіцца менавіта медыйная прастора. Аляксандр Лукашэнка ўпэўнены: трэба асэнсоўваць адказнасць за кожнае сказанае або напісанае слова. «Калі яно разбурае свет і калечыць лёсы людзей, то ставіць журналіста ў адзін шэраг з салдатамі, якія страляюць на параженне. Гэта гучыць жорстка, але як яшчэ дастукацца да тых, хто ігнаруе нормы не толькі прафесійнай этыкі, але і чалавечай маралі?» — задаў рытарычнае пытанне Прэзідэнт.

Не меншую шкоду грамадству, на думку Аляксандра Лукашэнка, сёння наносіць агульны дэпрэсіўны інфармацыйны фон. Часта ён вызначае рэчаіснасць і ўжо дакладна ніяк не садзейнічае якасным зменам жыцця чалавека.

Цэнзуры быць не павінна, упэўнены кіраўнік дзяржавы, але павінны быць унутраны аўтарскі самакантроль і ўменне захоўваць баланс чорнага і белага. «Я катэгарычны праціўнік некаму закрываць рот. Гэта шкодзіць. Дарэчы, нейкі рэпер у Беларусь прыязджае, я ўчора прачытаў, што быццам бы ў нас забаранілі яго выступленне. Што за глупства! — Аляксандр Лукашэнка паведаміў, што загадаў разабрацца. — Забараніць лягчэй за ўсё... Не трэба нікому нічога забараняць. Лепш пайдзіце і падыскутуіце».

Ён параіў журналістам кіравацца кітайскай прыказкай: «Глядзі на рэчы са светлага боку, калі такіх няма — начышчай цёмныя, пакуль не заблішчаць».

У наступным годзе Беларусь і Расія адзначыць 20-годдзе падпісання Дагавора аб стварэнні Саюзнай дзяржавы, а таксама першы юбілей ЕАЭС — пяць гадоў, нагадаў Аляксандр Лукашэнка. «Мы разам прайшлі не заўсёды прасты, але вельмі плённы і багаты на добрыя справы шлях. Якія б пры гэтым ні ўзніклі шурпатасці, мы заўсёды знаходзілі ўзаемаразуменне. Відавочна, што любыя праблемы могуць быць вырашаны толькі супольна. Толькі праз супрацоўніцтва. Пра гэта сведчыць і шэраг міжнародных самітаў: «Вялікай дваццаткі», ЕАЭС, АДКБ. Адказаць на глабальныя выклікі сучаснасці здольныя толькі моцныя інтэграцыйныя аб'яднанні. І сёння мы сабраліся разам, каб прааналізаваць мінулыя падзеі, даць ім ацэнку, разам знайсці адказы на вострыя пытанні».

«АПОШНІМ ЧАСАМ САБРАЛАСЯ ВЕЛЬМІ ШМАТ ПЫТАННЯЎ»

Першае пытанне ад расійскіх журналістаў задаў Андрэй Антонаў, аглядальнік газеты «Новый Петербург». Ён адзначыў, што будаўніцтва Саюзнай дзяржавы ідзе ўжо даўно і зроблена ўжо нямаля. Аднак усё яшчэ сустракаюцца

«ўкіды» пра тое, што быццам бы інтэграцыя правалілася. Журналіст пацікавіўся, якія перспектывы бачыць Аляксандр Лукашэнка ў саюзе Беларусі і Расіі.

Кіраўнік беларускай дзяржавы паведаміў, што пагадненне па «саюзным шэнгене» рыхтуецца. Ён не бачыць тут праблем. Дакумент усё яшчэ праходзіць унутрыдзяржаўную працэдуру, і Прэзідэнт яго яшчэ не бачыў. Як інфармуе МЗС, там улічаны ўсе чаканні беларусаў і расіяў, таму падпісанне дагавора не стане праблемай.

Што датычыцца заявы аб інтэграцыйным правале, Аляксандр Лукашэнка растлумачыў: «Апошнім часам сабралася вельмі шмат пытанняў, цяжкіх пытанняў, якія не вырашаюцца. І прапановы, перш за ўсё расійскага кіраўніцтва, парушаюць дух усіх нашых дамоўленасцяў. Напрыклад, цэнаўтварэнне па прыродным газе — гэта ж аснова нашай сумеснай беларуска-расійскай эканомікі». Прэзідэнт падкрэсліў, што для нашай краіны вельмі важны паказчык сабекошту прадукцыі, які і цана на газ. «Мы не патрабуем: дайце нам 70 долараў, як у Смаленску. У нас сёння ў два разы даражэйшы газ. Мы патрабуем, каб былі выкананы нашы дамоўленасці, якімі прасякнутыя ўсе нашы пагадненні і дагаворы аб роўных умовах для суб'ектаў гаспадарання», — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

«КАЛІ ПАЧЫНАЕШ ЗАБАРАНЯЦЬ, ТЫ СПАЗНІЎСЯ»

Генеральны дырэктар радыё «Говорит Москва» Уладзімір Мамантаў запытаў аб мяжы, калі дзяржава павінна забараніць негатыўныя праявы сучаснай культуры. Журналіст таксама падзякаваў за падтрымку клуба галоўных рэдактараў Расіі і Беларусі і працітаваў аднаго з калег, які сказаў: «Мабыць, нам прыйдзеца спіна да спіны стаяць, а мы па дробязях ваюем».

«Што датычыцца мяжы, калі не заўважыць, то так — трэба прадбачыць гэтыя рэчы раней. Напрыклад, гэтых рэпераў, — сказаў Прэзідэнт. — Як толькі быў прамоўлены мацюк на сцэне ці ў эфіры (ці хтосьці толькі падумаў пра гэта), вось тады трэба было за гэта ўхапіцца. А лепш да таго як — гэтага не было б. Калі пачынаеш забараняць, ты спазніўся. І будучы дзённы наступствы».

Аляксандр Лукашэнка, як прыклад, прывёў забарону на алкаголь у час Гарбачова: «Пачынаючы ад гэтых забаронаў да рэпераў — спазніліся».

«Я не прыхільнік гэтага. Я адразу здымаю трубку і кажу ёй (Наталлі Эйсмонт, прэс-сакратару. — Аўт.), чаму не разабраліся?» — акцэнтаваў увагу лідар дзяржавы.

Расказаў Прэзідэнт пра падзею з кіраўніком апазіцыйнай газеты — Іосіфам Сярэдзічам, які напісаў яму ліст, бо забаранілі рамонт іх офіса: «Ды пазавіце гэтага мужыка, дарослы чалавек, старэйшы за мяне. Сядзьце за стол, дамоўцеся, бо раней мы паабяцалі. Хай яны пішуць, усё роўна дзесьці будучы пісаць, і яшчэ больш азлобленыя будучы. Для чаго гэтую праблему ствараць?»

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што не прыхільнік такіх метадаў, бо «гэта крок за крокам стварае ачагі напружанасці ў грамадстве».

Фота БелТА

цане, то, напэўна, было б 100 мільярдаў долараў. Гэта я як эканаміст думаю, што яны так разважаюць. Але вы людзі пісьменныя, разумеце, што яшчэ трэба прадаць. Сёння Расія хацела б больш прадаць нафты і газу, але рынак не спажывае столькі. Таму так разважаць — глупства. А калі б абвалілася эканоміка Беларусі, то і гэтага б не прадалі: 25 мільярдаў кубоў газу штогод і 24 мільёны тон нафты, якія мы купляем у Расіі, няхай нават без мытных пошлін, як у нас прынята ў Мытным саюзе, зараз у ЕАЭС, але тым не менш гэта — вялізныя грошы».

Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што беларускія тавары таксама прадаюцца без мытных пошлін на расійскім рынку. Пры гэтым тавараабарот Беларусі і Расіі ў лепшыя часы даходзіў да 47 мільярдаў долараў. «Мы калісьці трэці-чацвёрты радок у тавараабароце Расійскай Федэрацыі з іншымі дзяржавамі, у тым ліку далёкага замежжа, займалі», — сказаў ён.

Адказаў кіраўнік дзяржавы і на папрокі ў неабходнасці крэдытавання беларускай эканомікі з боку Расіі. «Калі мы сёння ад Расійскай Федэрацыі чатыры-пяць мільярдаў долараў атрымалі крэдыту, то штогод за гэтыя крэдыты, іх абслугоўванне, плацім адзін мільярд 200 мільёнаў долараў», — паведаміў ён.

Да таго ж прадстаўнікі СМІ падчас прэс-туру адчулі на прамысловых прадпрыемствах той узровень кааперацыі, які існуе паміж Беларуссю і Расіяй. «На прадпрыемствах, з якімі мы супрацоўнічаем, купляючы ў вас ад металу да камплектуючых, працуе больш за 10 мільёнаў расіяў. А калі ўзяць сярэдняю сям'ю — гэта каля 40 мільёнаў таак або інакш завязаныя на нашу кааперацыю», — расказаў Аляксандр Лукашэнка. Па яго сло-

зборачных вытворчасцяў, створана каля 160 суб'ектаў тавараправоднай сеткі з беларускім статутным капіталам. «Задумайцеся: гэта таксама сотні тысяч, можа быць, больш за мільён працоўных месцаў», — адзначыў Прэзідэнт.

Беларусі і Расіі ўдалося пераадолець негатыўную тэндэнцыю зніжэння ўзаемнага тавараабароту і выйсці на добрую траекторыю росту.

У цэлым сёлета было праведзена больш за 200 міжрэгіянальных сустрэч, каля 20 кіраўнікоў расійскіх рэгіёнаў наведалі Беларусь. З кожным губернатарам Прэзідэнт Беларусі сустракаўся асабіста. Усе візіты шырока асвятляліся ў беларускай прэсе. «А што даведаліся пра іх жыхары вашых рэгіёнаў? — пацікавіўся Аляксандр Лукашэнка. — Нашы грамадзяне сёння маюць свабодны доступ да вядучых расійскіх тэлеканалаў, інтэрнэт-рэсурсаў і друкаваных выданняў. У той жа час расійскі глядач ведае пра сапраўдную Беларусь вельмі мала. Адзіны наш тэлеканал даступны толькі праз спадарожнік. І гэта не дае поўнага ўяўлення пра краіну. Дамовіцца, каб «Беларусь 24» вярнулася ў расійскі рэгіён, надзвычай складана. Таму мы для нас сёння — гэта сапраўднае акно ў нашу Расію».

НЕАБХОДНАСЦЬ І ПАЖАДАНАСЦЬ

Аляксандр Лукашэнка заклікаў журналістаў не раздзімаць полымя канфлікту з «Гарачых» рабочых момантаў, якія ўзнікаюць ў адносінах паміж Беларуссю і Расіяй. «У адносінах паміж нашымі краінамі яшчэ не было сітуацый, у якіх бы мы не знайшлі кампраміс, — запэўніў ён. — Расійская Федэрацыя — наш стратэгічны партнёр і саюзнік. Інтэграцыйныя

рам, і цяпер Беларусь засталася адзінай перашкодай для ажыццяўлення гэтага праекта, і ўжо адно гэта робіць недапушчальнымі зневажальныя адносіны да нашай краіны з боку Расіі.

Прэзідэнт Беларусі адзначыў, што на знешніх кантурах Беларусі і Расія, як і належыць саюзнікам, адзіныя ў сваіх ацэнках сусветнай геапалітыкі. «Мы падтрымліваем адзін аднаго ў шматбаковых арганізацыях. Разам рэалізуем праграму ўзгодненых дзеянняў у галіне знешняй палітыкі. Каардынуем падыходы да праблем рэгіянальнай, агульнаеўрапейскай бяспекі, у тым ліку ў сферы супрацьдзеяння новым выклікам і пагрозам, — рэзюмаваў ён. — Але найбольш моцна звязвае нашы народы агульная гісторыя, культура. Слаўныя і цяжкія часы, якія перажылі разам».

Аляксандр Лукашэнка нагадаў таксама выказаны ім некалі тэзіс пра тое, што Беларусь можа стаць некаторым маральным фактарам для Расіі. «Скажу шчыра, мы да гэтага заўсёды імкнуліся. Каб вы нас цанілі. Магчыма, тады не ўсе звярнулі ўвагу на гэтыя словы, але іх актуальнасць сёння толькі ўзрасла», — сказаў ён.

Прэзідэнт растлумачыў, чаму беларусы так хвалявацца ўспрымаюць расійска-ўкраінскі канфлікт. «У рамках культурнай праграмы візіту ў нашу краіну вы наведалі Полацк. Гэты горад — калыска славянскай дзяржаўнасці. Калі кіравацца «Аповесцю мінулых гадоў», то ад палачан пайшлі і крывічы, і севяране, а значыць, тут — на беларускай зямлі — знаходзіцца духоўны карань усяго расійскага паўночнага захаду: Смаленска, Пскова, Бранска, Белгарада і Курска. Можна таму ў нашай краіне асабліва цяжка і хвалявацца ўспрымаецца любы канфлікт у славянскім свеце, — сказаў ён. — Мы не

ПА СУТНАСЦІ

Адказваючы на заўвагу наконт таго, што мы «па дробязях ваюем», ён сказаў: «Навошта ствараць праблему ў сябе, калі ўвесь свет аб'яднаўся супраць нас? Супраць Беларусі, перадусім, і адзінага саюзніка Беларусі — расіян. І ўсё гэта лухта, што Лукашэнка на Захадзе Лукашэнка не патрэбны».

Пра санкцыі беларускі лідар адазваўся, што яны нават прынеслі карысць, бо навучылі трымацца: «Як бачыце, мы не загінулі. І ў тым ліку, дзякуючы вам».

Прэзідэнт прывёў у прыклад гандлёвыя войны. Па яго словах, Трамп разварушыў гэты мурашнік і перавярнуў Сусветную гандлёвую арганізацыю. Ён раскажаў, як пажартаваў Пуцін наконт праблем у гандлёвай арганізацыі, адзначыўшы, што зноў Лукашэнка выйграў. «Хто ў ЕАЭС не член СГА? — задаў пытанне Прэзідэнт. — Толькі Беларусь». Кіраўнік дзяржавы працягнуў, што Расія абяцала не ўступаць у СГА. Потым туды далучыўся і Казахстан, у арганізацыі і Армения, і Кыргызстан. «Беларусь ужо на парозе ўступлення, але трэба разабрацца, куды мы збіраемся ўступаць».

«Вакол хаос. Для нас гэта шанец. Нам трэба зараз тут аб'яднацца, — заявіў Аляксандр Лукашэнка. — Нам сваё шчасце шукаць тут».

Беларускі лідар сказаў, што дробныя праблемы ў двухбаковых адносінах не трэба ствараць. «Ну добра, вы не прададзіце нам пяць дадатковых мільярдаў кубоў газу, — выказаўся ён. — Куды вы дзенеце гэты прыродны газ? А вы ж не забывайце, што многія радовішчы нафты і газу асвойваліся зусім нядаўна беларусамі, расіянамі і ўкраінцамі разам».

У ІНТАРЭСАХ БЕЛАРУСАЎ І РАСІЯН

Чарговая сустрэча з Уладзімірам Пуціным плануецца 25 снежня. Аб гэтым Прэзідэнт заявіў, адказваючы на пытанне журналіста «Коммерсанта» Уладзіміра Салаўёва. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што, калі нас хочучь падзяліць на вобласці і «ўпіхнуць» у Расію, гэтага не будзе ніколі. «І калі такімі катэгорыямі кіраўніцтва Расіі мысліць — гэта на шкоду самой Расіі», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка, паведаміўшы, што заўсёды назірае за прагозамі суверэнітэту дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка раскажаў, што быў ініцыятарам падпісання Дагавора аб стварэнні Саюзнай дзяржавы. Краіны паслядоўна ішлі да больш высокага ўзроўню супрацоўніцтва і прапісалі там нават тое, што нагадвала адзіную канстытуцыю.

«Потым я стаў нежаданым госцем у Расіі. Вы памятаеце гэта? Памятаеце. А чаму? А чаму вы не пайшлі на маю прапанову аб прыняцці канстытуцыйнага акта. Там дакладна было запісана, калі прыняць гэтую канстытуцыю. І ў гэтую канстытуцыю нешта было б з дагавора перанесена, а нешта новае было б прынята», — паведаміў беларускі лідар.

Прэзідэнт адзначыў, што прапаноўваў яшчэ шмат, але партнёры на гэта не пайшлі. «Таму што, калі мы зараз паставім на адзін узровень Беларусь і Расію ў дагаворы, у нас Татарстан і іншыя рэспублікі запатрабуюць, каб яны на гэтым узроўні былі», — паведаміў прычыну несупадзення інтарэсаў Аляксандр Лукашэнка.

Фота БелТА.

Потым краіны пачалі займацца іншымі пытаннямі інтэграцыі — роўнымі правамі, адмянілі межы. «Я больш ведаю, чаму спахапіліся пра гэты дагавор. Калі гэта ў імя аб'яднання народаў устала пытанне, калі гэта мэта сапраўдная і тыя, хто падымае сёння гэтыя пытанні, мусірае і настойвае на іх, тады давайце абмяркоўваць», — падкрэсліў Прэзідэнт, каментуючы, чаму дагавор аб Саюзнай дзяржаве выклікаў шум і цікавасць у журналістаў.

«Калі развіваць праект Саюзнай дзяржавы, як модна казаць, гэта трэба рабіць годна. Можна пафасна сказаць: толькі ў інтарэсах беларусаў і расіян», — запэўніў Прэзідэнт. Ён падкрэсліў, што асабістае ў гэтым пытанні трэба пакінуць.

ЗАПРАШЭННЕ Ў ГРОЗНЫ І ПЫТАННЕ ПРА ЗБРОЮ

У размове з журналістам з Чачні Аляксандр Лукашэнка сказаў, што мае добрыя адносіны з Рамзанам Кадыравым, кіраўніком Чачэнскай Рэспублікі, і хацеў бы наведаць Грозны. Таксама Прэзідэнт сказаў, што можна дамовіцца яшчэ і пра наступныя крокі ў супрацоўніцтве. У прыватнасці ён вылучыў авечкагадоўлю, якая ў гэтым рэгіёне развіваецца добра. Беларусь, якая таксама плануе развіваць гэтую галіну, можа паглядзець на вопыт партнёраў.

Што да гандлю зброяй, Прэзідэнт падкрэсліў, што нават з улікам продажу «Паланэза» Беларусь не ўваходзіць у першую тройку краін, якія прадаюць зброю Азербайджану. Армянам не варта бачыць у нашай краіне апанента. Для Беларусі важныя добрыя адносіны з абедзвюма дзяржавамі. Наконт Нагорнага Карабаху ў Аляксандра Лукашэнка пазіцыя адна: пытанне неабходна вырашаць кіраўнікам Арменіі і Азербайджана ўдваіх, без знешняга ўплыву.

ЯК РЭГАВАЦЬ НА ФЭЙКІ

Першы намеснік галоўнага рэдактара газеты «Вечерняя Москва» Аляксея Бялянчаў пацікавіўся, наколькі вялікі патак фэйкавых навін у Беларусь. «Якая тут дынаміка і як вы рэагуеце?» — спытаў журналіст. Па яго словах, згодна з дакладам амерыканскай сацыялагічнай кампаніі, на пачатак 2018 года сем з дзесяці грамадзян ЗША не давяралі інфармацыі з сацыяль-

ных сетак, і менавіта там баяліся несапраўдных навін, а ўзровень даверу да традыцыйнай журналістыкі ўзрос да 59 % сярод апытаных. Брытанскія сацыёлагі назвалі нашы дні часам эпідэміі фэйкавых навін: 75 % іх рэспандэнтаў давяраюць навінам газет і часопісаў, 69 % — сайтам традыцыйных СМІ, 57 % — інфармацыі кругласутачных навінавых тэлеканалаў. У той жа час 53 % давяраюць СМІ, якія маюць толькі электронную версію, і толькі 37 % — інфармацыі сацыяльных сетак, дадаў Аляксей Бялянчаў.

«Распаўсюджвальнікаў фэйкаў хапае не толькі ў інтэрнэце, — пагадзіўся Аляксандр Лукашэнка. — Я больш спакойна рэагую на фэйкі ў інтэрнэце, чым калі гэта з'яўляецца ў салідным выданні, якое можна патрымаць у руках. Можна, я надта кансерватыўны, я савецкі чалавек, таму ў мяне такія адносіны да кнігі і газет. Я інтэрнэтам рэдка карыстаюся, калі шчыра».

Наўрад ці можна знайсці вінаватага, калі нейкі бруд з'яўляецца ў сусветным сеціве, выказаў сумненні кіраўнік дзяржавы. Каб растлумачыць сваю рэакцыю на гэта, ён згадаў даўнюю парадую колішняга Прэзідэнта Расіі Барыса Ельцына не звяртаць увагу на глупства і падман у СМІ.

«З цягам часу я стаў больш спакойна рэагаваць на нейкія фэйкі, тым больш ёсць такія, што прыносяць карысць. Часам такое глупства выходзіць, што я кажу прэс-сакратару: трэба народу сказаць, гэта будзе на карысць, — прызнаўся Аляксандр Лукашэнка. — А галоўнае для мяне — паглядзець, каму гэта трэба».

Прэзідэнт Беларусі заклікаў журналістаў, у тым ліку аўтараў і распаўсюджвальнікаў фэйкавых навін, да прамой і адкрытай размовы. Акрамя таго, ён адзначыў, што давер да традыцыйных СМІ расце, і разам з тым прызнаў вельмі важную ролю інтэрнэту.

ПРА «ВАЙНУ З ПОМНІКАМІ» І ЧЫСЦІНУ НА ВУЛІЦАХ

Прадстаўнік інфармацыйнага агенцтва «Ветеранские вести» папрасіў дапамагчы ветэрану адной з брыгад, якая ваявала на тэрыторыі Беларусі, ураджэнцы Магілёўскай вобласці Леакадзіі Коўтун, якая зараз засталася без належнага жылля ў Душанбэ. Прэзідэнт абяцаў, што рэакцыя на гэта будзе, на працягу тыдня з ёю звязуцца.

Гаворачы пра нашу агульную памяць, кіраўнік дзяржавы рас-

крытыкаваў «вайну з помнікамі», якая мае быць, напрыклад, у Польшчы. Ён падкрэсліў, што ў Беларусі захаваны старыя назвы вуліц і помнікі.

Гэта магчыма пабачыць і па раёнах сталіцы: Партызанскі, Маскоўскі... «Трэба шматбакова ацэньваць гэта і не зносіць помнікі. Хай яны стаяць. Нашы ўнукі, праўнукі прыйдуць і спытаюць, хто быў такі. Хоць у інтэрнэце ці дзе паглядзяць пра гэтага чалавека», — лічыць Прэзідэнт. У Беларусі кожны помнік даглядаюць, у тым ліку школьнікі.

Аляксандр Лукашэнка таксама дадаў, што, калі чытае пра тое, што Мінск чысты горад, ведае, як праблема смецця вырашаецца. У нас кожны лапак сталіцы замацаваны ці за прадпрыемствам, ці за школай. «І гэта ў мяне на кантролі», — падкрэсліў Прэзідэнт. Таму і Мінск падтрымліваецца ў належным стане.

ТРЭБА ўМЕЦЬ СЛУХАЦЬ ЛЮДЗЕЙ

Прэзідэнта Беларусі чарговы раз спыталі наконт смяротнага пакарання. Ён зноў адказаў, што гэта самыя цяжкія дакументы, якія яму даводзіцца падпісваць. Кіраўнік дзяржавы заўсёды просіць азнаёміцца з матэрыяламі крымінальнай справы. Кадры, дзеліцца Аляксандр Лукашэнка, звычайна жудасныя. За ўвесь час было толькі два чалавекі, якіх ён памілаваў.

Ён адзначыў, што некаторыя прадстаўнікі Захаду лічаць, нібыта пытанне смяротнага пакарання не павінна выносіцца на рэферэндум. «Яны прывыклі гаварыць, што гэта пытанне не для народа. А я лічу — для народа. Ну, як бы я ні лічыў, у нас прайшоў рэферэндум», — рэзюмаваў Прэзідэнт.

У Беларусі адбыўся рэферэндум, на якім большасць грамадзян выказалася супраць адмены смяротнага пакарання. «У нас прайшоў рэферэндум. Адмяніць смяротнае пакаранне не магу», — паставіў кропку Аляксандр Лукашэнка.

Прадстаўнік газеты «Новгородские ведомости» раскажаў, што падчас прэс-тура расійскай журналісты наведалі Парк высокіх тэхналогій, і запытаў, як Аляксандр Лукашэнка ацэньвае прарыўныя крокі краіны ў ІТ.

Прэзідэнт растлумачыў, што прыкладна 15 гадоў таму падпісаў указ аб ПВТ. Ішлі ад жыцця: заказы з-за мяжы паступалі для нашых праграмістаў, таму неабходна было даць ім месца і стварыць умовы для работы.

Законы, якія сталі прарыўнымі, падрыхтавалі, і яны трапілі ў цэль. «Я проста падтрымаў гэтую тэндэнцыю, як усюды ў нас, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Усё ідзе ад людзей. Трэба проста ўмець слухаць».

Аднак пры гэтым ён дадаў, што чалавека каля станка ніхто не замяніць. ІТ можа дапамагчы, але замяніць — не.

«УТЫЛІЗАВАЦЬ БЯЗДОМНЫХ ЖЫВЁЛ — ГЭТА БЯЗЛАДДЗЕ»

Журналістка партала storm24.media Рэспублікі Саха зададала пытанне пра абарону жывёл, гэту тэму яна пачынала яшчэ два гады таму на папярэдній сустрэчы Прэзідэнта з расійскімі журналіс-

тамі. На жаль, зараз сітуацыя і ў Расіі, і ў Беларусі падобная, бо існуе практыка «ўсыпалак», куды сабакі і каты трапляюць, як той казаў, з білетам у адзін канец. Ці збіраецца Беларусь вырашаць пытанне безнаглядных жывёл больш гуманным спосабам?

Аляксандр Лукашэнка падзякаваў за тое, што паднялі гэта пытанне. У Прэзідэнта, дарэчы, жыве тры каты і два сабакі. «У мяне да жывёл увогуле трапяткія адносіны. Мабыць, больш, чым у вас», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Ён раскажаў і выпадак з уласнага жыцця, калі прыйшлося ўсыпіць яго самую любімую аўчарку пасля інсульту. «Але потым мне раскавалі, як пакутуюць жывёлы, калі іх усыпляюць. У мяне пасля гэтага загінула два сабакі ад старасці. Яны паміралі самі. Яны паміралі, я сам пакутаваў, гледзячы на іх, бо сабака — гэта ж тваё дзіця, гэта член тваёй сям'і», — сказаў Прэзідэнт.

«Але ёсць іншыя выпадкі, калі нармальныя здаровыя жывёлы, але яны кінутыя. Іх усыпляюць, утылізуюць. Гэта бязладдзе. Але бязладдзе наша з вамі. Я, як вясковы чалавек, ведаю, адкуль з'яўляюцца бяздомныя кошкі і бяздомныя сабакі. Гэта ад нас. Гэта мы іх выкідваем на вуліцу», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка паабяцаў разабрацца з гэтай праблемай у Мінску, а таксама нагадаў пра пісьмо Брыжыт Бардо на гэтую ж тэму і дадаў, што рыхтуе для яе адказ. Гэта вельмі важная тэма, сказаў кіраўнік дзяржавы.

УБАЧЫЦЬ ГАЛОЎНАЕ

На сустрэчы таксама былі з'яўленыя пытанні запуску новых міратворчых працэсаў, ушанавання памяці савецкага дзяржаўнага дзеяча Андрэя Грамыкі, павышэння ролі экспертаў у фармуляванні агульных пазіцый, філасофскага бачання ідэальнай будучыні Беларусі і іншыя.

Напрыканцы размовы Аляксандр Лукашэнка сказаў: «Я не збіраюся рабіць нейкае заключэнне. Самае галоўнае заключэнне — гэта ваш настрой. Калі я дастукаўся да вас, да кожнага, пачынаючы ад Ноўгарада, Уладзіміра, заканчваючы «Камерсантам», і вы зразумелі мяне. Ацэньвайце як хочаце — гэта ваша справа, гэта ў сілу вашага становішча, адукацыі, залежнасці ад некага або незалежнасці. Я вельмі рады, што вы прыехалі. Кпінаў хапае на гэту тэму: вось там, прыехалі такія-сякія... Нармальныя прыехалі расіяне, якія жывуць на месцы, у глыбінцы, і якія ведаюць жыццё. Таму для мяне сустрэча з вамі — магчыма, адчуць і маю Расію. Я па вас ацэньваю, якая сітуацыя ў Расіі, і добра, што запрасілі вучоных, экспертаў. Магчыма, я не ўсім спадабаўся, але майце на ўвазе: усё гэта было экспромтам. І зрабіце сідку на тое, што я чалавек эмацыянальны і залішне, магчыма, шчыры, магчыма недзе кагосьці зачэпіў, пакрыўдзіў. Не гэта галоўнае. Давайце будзем глядзець у корань, будзем бачыць галоўнае. Я вельмі хачу, каб з нашай амаль чатырохгадзіннай гутаркі мы атрымалі сутнасць, якая наблізіць нас: чачэнцаў, інгушоў, кабардзінцаў, рускіх, яўрэяў, палякаў, беларусаў, украінцаў. Не трэба ваяваць. Добра, калі мы сярбруем і калі ў нас усё нармальна».

Надзея АНІСОВІЧ,
Марыя ДАДАЛКА,
Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Уражанні

ТОЕ, ШТО ТРЭБА!

У нашу краіну прыехалі супрацоўнікі СМІ не проста з розных рэгіёнаў Расіі: яны і з абсалютна розным прафесійным вопытам. Ёсць сапраўдныя «аксакалы» журналістыкі, якія з 14 прэс-тураў па Беларусі былі амаль на ўсіх. Некаторыя з гэтых толькі пачынаюць свой шлях у прафесіі і наведвалі краіну ўпершыню.

Карэспандэнты «Звязды» пацікавіліся ўражаннімі гасцей ад сустрэчы з Прэзідэнтам і папрасілі падвесці ўласныя вынікі прэс-тура.

Андрэй АНТОНАЎ, аглядальнік газеты «Новый Петербург»:

— Я браў удзел ва ўсіх 14 беларускіх прэс-турах. Першы праводзіўся летам 2003 года. Тыя два дні вельмі ўразлілі мяне.

рэнне культурнага цэнтру ўзаемадзейня ў Санкт-Пецярбургу. Прэзідэнт ідэю падтрымаў, і былі крокі для гэтага зроблены. Пасля гэтага прэс-тура я некалькі месяцаў хадзіў пад уражаннем. Спадабалася такая жывая размова з Аляксандрам Рыгоравічам аб эканамічным, культурным жыцці, узаемадзейні з Расійскай Федэрацыяй. Ён прыводзіў факты, якія мы не чулі ад нашага кіраўніцтва, апісваў прынцыпы прыватнага прадпрыемства з умовай захавання сацыяльнай базы, рабочых месцаў. Мне заўсёды імпанавала манера размовы Прэзідэнта з журналістамі — гэта жывая размова, з цікавымі прыкладамі, а не штампаваныя выразы.

У гэтым прэс-туры вельмі спадабаўся Мінскі завод колавых цягачоў. Я даведаўся, што ён асноўны па-

гэта рабочыя месцы, заробкі, умовы.

У нас у Краснаярску будзе ў пачатку сакавіка міжнародная Універсіяда. У Мінску нам паказалі спартыўныя аб'екты, якія ўжо ўзведзены да Еўрапейскіх гульняў. Нам ёсць чаму павучыцца. Ды і ствараецца вы іх у некалькі разоў танней, чым мы.

Неаднойчы быў на прэс-канферэнцыі з Прэзідэнтам, першы раз задаваў пытанне аб лізінгу. У пазамінулым годзе раскажаў Прэзідэнту пра такі выпадак. Мы ў Сібіры ўраджай збіраем да кастрычніка, а восень была дажджлівая, зерне і маса ішлі цяжкія. Тэхніка ў вас добрая, але транспарцёр зламаўся — падчас уборкі кожная мінута дарагая, а транспарцёр замяніць трэба. У снежні я быў на «Бранксельмашы» — гэта сумеснае прадпрыемства,

кіраўніцтва з гэтай нагоды. У прыватнасці, маё пытанне працягнуў Аляксей Грамыка, які кажа пра асацыяцыі міжнародных даследаванняў, неабходнасць нейкую такую пляцоўку стварыць. З аднаго боку, пачуць меркаванне заходнікаў, якое мы, у прынцыпе, ведаем, але тым не менш, калі яны прыязджаюць і вочы ў вочы глядзяць — гэта зусім іншае. І сваю пазіцыю выказаць. Данесці да іх сваю пазіцыю хай нават праз непрабывальную сцяну.

Аляксандр Рыгоравіч цалкам правільна сказаў, што ёсць тыя сферы, дзе поўнае ўзаемаразуменне і эфект. Гэта, перш за ўсё, тэхналагічныя, якія датычацца эканомікі, медыцыны, дзе мы ўжо апыраджаем нашых заходніх калег. Але ёсць гуманітарная сфера, якая звязана з прыняццем менавіта палітычных рашэнняў. І тут вялікія праблемы. Магчыма, яны нас і не пачуюць, але паспрабаваць данесці сваю пазіцыю... І, магчыма, не заўсёды з Расіі гэта чутна. Тут нам патрэбна дапамога менавіта Беларусі. Вельмі важна выкарыстоўваць Беларусь як нейкую пляцоўку для данясення агульнага погляду на міжнародныя праблемы, якія будуць, на жаль, толькі нарастаць. Лягчэй не будзе станавіцца. Гэта як снежны камяк. Я думаю, што Аляксандр Рыгоравіч гэта добра разумее, і ён, у прыватнасці, сфармуляваў вельмі дакладна нейкае канцэпт-альнае бачанне, што Беларусь — гэта магчымаць адкрыцця ментальных межаў. Але заўсёды трэба, вядома, сваю праўду памятаць.

Што датычыцца агульнай адзнакі, чарговы раз я ўпэўнілася ў адкрытасці Прэзідэнта. Ён разумее палітычныя і сацыяльна-эканамічныя праблемы не толькі розумам, не толькі рацыяй ў яго працуе, але і душа, і сэрца. І гэта адрознівае яго ад шмат якіх палітыкаў сучаснасці, тым больш ад заходніх палітыкаў, якія мысляць зусім іншымі катэгорыямі. І гэта ўсяляе фантастычную надзею ў нашу будучыню, таму што калі працуем душой, а не толькі розумам, то, значыць, у нас усё атрымаецца. Праз цэрні, але мы прарвёмся за зорак. І, вядома, уцягнутасць у ўсе працэсы і гэта адкрытасць усім кірункам жыцця сваёй дзяржавы Беларусі і ў кантэксце Саюзнай дзяржавы з'яўляюцца фундаментам нашых будучых прарываў. У сучасным свеце перамагаюць толькі тандэмы. У адзіночку нельга не толькі захаваць сябе, але і прымножыць свой дабрабыт. Тандэм Саюзнай дзяржавы павінен стаць мацнейшым, павінен развівацца, як бы нам хто ні стараўся перашкодзіць.

Марыя ДАДАЛКА, Надзея АНІСОВІЧ.

Фота: БелТА.

Па-першае, мы прыехалі на Мінскі вакзал, а ў той час ён толькі быў пабудаваны. Потым нам паказалі завод «БелАЗ», вытворчасць буйнатарнажнай тэхнікі — раней я ніколі не быў на такіх прадпрыемствах. Памятаю, дырэктар Павел Марыеў раскажаў, што 30% сусветнага рынку належыць «БелАЗу». Гэта была выдатная лічба. У той жа час гаварылі, што расійскія прадпрыемствы пастаўляюць камплектуючыя. Потым наведвалі «Інтэграл». Прыемна было бачыць, што Беларусь захавала і развівае такую вытворчасць.

Пабывалі на сельскагаспадарчым прадпрыемстве ў Ждановічах — выдатна, што ўсё там робіцца з толкам, цвярозым розумам. Тады я даведаўся, што ёсць такая частка савецкай прасторы (не буду казаць пост-савецкай), дзе ў эканоміцы, сельскагаспадарчы кіраўнікі і працоўныя прытрымліваюцца цвярозага розуму і захоўваюць прамысловы, сельскагаспадарчы патэнцыял. Была і прэс-канферэнцыя з Аляксандрам Лукашэнкам. Тады я змог задаць пытанне пра ства-

стаўшчык тэхнікі для нашага Міністэрства абароны. «Амкадор» было цікава паглядзець. З інфармацыяй аб гэтым прадпрыемстве сутыкаўся і раней, бо яго тэхніка пастаўлялася ў Піцер, Ленінградскую вобласць. Беларусь змяняецца ў пазітыўны бок. Мне падабаецца той вектар, які быў абраны ў канцы 90-х гадоў на развіццё краіны, умацаванне эканомікі, сельскагаспадаркі, і ён вытрымліваецца да гэтага часу.

Віктар РАШАЦЕНЬ, намеснік галоўнага рэдактара газеты «Красноярский рабочий»:

— На такім мерапрыемстве я трэці раз, а ў Мінску ўвогуле чацвёрты. Летась невялікая група з 30 чалавек удзельнічала ў туры па сувязях Мінскай вобласці з рэгіёнамі Расіі. Я асабліва хачу адзначыць, што вы працавіты народ. Мы гэтым разам былі ў Дзяржынскім раёне Мінскай вобласці, і ў нас ёсць Дзяржынскі раён, але, як кажуць, гэта неба і зямля. Там у нас толькі нарыхтоўваюць лес, ды трохі сеюць і аруць — і ўсё. А ў вас прадпрыемствы, якім можна пазайздросціць. А прадпрыемствы —

і мне паказалі, што зроблена. І я хацеў сказаць Прэзідэнту дзякуй за прыняцця меры. І беларуская сельскагаспадарчая тэхніка — тое, што трэба! Я таксама хачу адзначыць, нягледзячы на тое, што мы жывём за пяць тысяч вёрст ад Беларусі, мы назіраем за сітуацыяй у вашай краіне.

Алена ПАНАМАРОВА, прафесар кафедры паліталогіі факультэта кіравання і палітыкі Маскоўскага дзяржаўнага інстытута міжнародных адносін (Універсітэта) МЗС Расіі:

— Вельмі важна зараз актывізаваць дыялог з усялякімі навуковымі экспертнымі пляцоўкамі, бо мы добра ведаем, што на Захадзе экспертная супольнасць фармулюе парадак дня. І ўсё палітычнае кіраўніцтва, і еўрапейскіх краін, і Злучаных Штатаў, прыцягвае экспертаў для выпрацоўкі нейкай агульнай пазіцыі. У прыватнасці, у Расіі апошнім часам вельмі актыўна вядзецца работа на пляцоўцы міжнароднага дыскусійнага клуба «Валдай». Мне было цікава даведацца пра пазіцыю беларускага

БАТЭ выйшаў у плэй-оф Лігі Еўропы!

Футбалісты БАТЭ прабіліся ў 1/16 фіналу Лігі Еўропы. Барысаўскі клуб з лікам 3:1 перамог грэчаскі ПАОК на яго полі.

З пачаткам матча ў Салоніках гаспадары кінуліся атакаваць вароты Дзяніса Шчарбіцкага, але рэальныя пагроз так і не стварылі. Затое адзін з паходаў барысаўчан у контратаку завяршыўся голам: на 18-й хвіліне лік адкрыў Максім Скавыш. На 42-й хвіліне гульні грэкі «прывезлі» пенальці ў свае вароты, якое ўпэўнена рэалізаваў Мікалай Сігневіч. Ён жа аформіў дубль у дадатковы час да першага тайма — 3:0. Пасля перапынку на 61-й хвіліне гаспадарам удалося адыграць адзін мяч, а Сігневіч «зарабіў» выдаленне з поля за адмашку ад саперніка. Гаспадары прыціснулі барысаўчан да варот, але больш забіць так і не змаглі. Можна сказаць, што БАТЭ зольшага рэабілітаваўся за дамашняе паражэнне ад ПАОКа (1:4) і заваяваў пуцёўку ў 1/16 фіналу Лігі Еўропы.

У іншым матчы заключнага тура групы L венгерскі «ВІДІ» ў Будапешце згуляў унічыю — 2:2 — з лонданскім «Чэлсі», які даўно забяспечыў сабе пуцёўку ў плэй-оф. Выніковае становішча: «Чэлсі» — 16 ачкоў, БАТЭ — 9, «ВІДІ» — 7, ПАОК — 3.

Лёсаванне першых матчаў плэй-оф Лігі чэмпіёнаў і Лігі Еўропы адбудзецца 17 снежня ў штаб-кватэры УЕФА ў швейцарскім Ньёне.

Іван КУПАРВАС.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Паліцыя ліквідавала страсбургскага стралка

Праз двое сутак паліцыя Францыі ўсё ж знайшла Шэрыфа Шэката, які забіў трох і параніў больш як дзесяць чалавек у цэнтры Страсбура. Ён ліквідаваны, паведамляе BFM TV. Міністр унутраных спраў Францыі Крыстоф Кастанер пацвердзіў гэтую інфармацыю.

У паліцыі асцерагаліся, што мясцовы жыхар, які напаву на людзей каля каляднага кірмашу, мог пакінуць межы горада. Аднак яго знайшлі на поўдні Страсбура, у квартале Нойдарф. «Ён хаваўся на складзе ў Страсбуры, — піша Le Figar, — стаў страляць па паліцэйскіх, тыя адкрылі агонь у адказ».

За дзень да гэтага паліцыя апублікавала фота Шэката і папрасіла грамадзян дапамагчы вызначыць яго месцазнаходжанне.

Нагадаем, 29-гадовы жыхар Страсбура Шэрыф Шэкат вечарам 11 снежня ўчыніў страланіну ў цэнтры гэтага горада. У выніку загінулі тры чалавекі, некалькі атрымалі раненні. Шэкат схаваўся з месца злачынства на ўкрадзеным аўтамабілі таксі.

Сенат ЗША абвінаваціў саудаўскага прынца Мухамеда ў забойстве Хашогі

Сенат ЗША прагаласаваў за спыненне ваеннай дапамогі Саудаўскай Аравіі ў канфлікце ў Емене праз забойства журналіста Джамала Хашогі. У рэзалюцыі, прынятай заканадаўцамі, віна за забойства ўскладаецца на наследнага прынца Саудаўскай Аравіі Мухамеда ібн Салмана аль-Сауда. Яшчэ адзін дакумент заклікае прэзідэнта ЗША вывесці войскі з Емена.

56 сенатараў прагаласавалі за рэзалюцыю па Емене, 41 быў супраць. Рэзалюцыя носіць рэкамендацыйны характар і можа быць заблакаваная прэзідэнтам. Дональд Трамп сказаў, што збіраецца яе заблакаваць.

Адразу пасля гэтай рэзалюцыі была аднагалосна прынятая яшчэ адна, у якой сенатары ўсклалі адказнасць за забойства журналіста Джамала Хашогі на наследнага прынца Саудаўскай Аравіі і заклікалі саудаўскія ўлады пакараць вінаватых. «Сенат ЗША аднагалосна заявіў, што наследны прынец Мухамед ібн Салман нясе адказнасць за забойства Джамала Хашогі. Гэта моцная заява. Я спадзяюся, яна сведчыць пра нашы каштоўнасці», — сказаў старшыня камітэта па міжнародных адносінах Боб Коркер.

СМІ: Трамп разглядае кандыдатуру свайго зяця на пасаду кіраўніка апарату супрацоўнікаў Белага дома

Прэзідэнт ЗША Дональд Трамп разглядае кандыдатуру свайго зяця і старшага саветніка Джарэда Кушнера на пасаду кіраўніка апарату супрацоўнікаў Белага дома. Пра гэта паведаміла ў чацвер газета The Huffington Post са спасылкай на крыніцы.

Па іх даных, Кушнер пераконвае Трампа, што добра падыходзіць для гэтай пасады, прыводзячы ў якасці аргумента сваю работу над рэформай сістэмы крымінальнага правазуддзя, а таксама тое, што, на яго думку, ён здольны працаваць з прадстаўнікамі Дэмакратычнай партыі. Прэзідэнт ЗША ўжо сустракаўся з Кушнерам для абмеркавання такой магчымасці, адзначылі суразмоўнікі выдання. Газета азначае, што Бела дом не адгукнуўся на просьбу пракаментытаваць перспектывы прызначэння Кушнера на гэтую пасаду.

Класныя навіны

STEM — КЛЮЧ ДА ІНАВАЦЫЙ

Як выхаваць даследчыка за школьнай партай?

Віце-прэзідэнт карпарацыі «Майкрасофт» Брэд СМІТ яшчэ шэсць гадоў таму заявіў, што недахоп кваліфікаваных спецыялістаў дасягнуў такога ўзроўню, што можна смела казаць пра крызіс геніяў для высокатэхналагічных кампаній. На думку прадстаўнікоў карпарацыі, гэта праблема абумоўлена шэрагам прычын: нізкім узроўнем паспяховасці ў дысцыплінах фізіка-матэматычнага профілю, адсутнасцю матывацыі пры вывучэнні STEM-прадметаў, а таксама тым, што інжынерныя прафесіі мала цікавяць моладзь.

Чаму ўсе краіны, якія развіваюць інавацыйную эканоміку, робяць сэння стаўку на STEM? Ці падахпіла сусветны трэнд беларуская школа? Якімі павінны быць суадносіны тэхнічнага і крэатыўнага складніка ў адукацыі? І што ўвогуле хаваецца за чатырма літарамі? Адказы на гэтыя пытанні шукалі ўдзельнікі канферэнцыі «Актуальныя праблемы STEM-адукацыі», якая прайшла ў сценах БДПУ па ініцыятыве асацыяцыі «Адукацыя для будучыні».

Дакладныя навукі + мастацтва

Абрэвіятура STEM расшыфроўваецца як «science, technology, engineering і mathematics» — «прыродазнаўчыя навукі, тэхналогіі, інжынерная справа і матэматыка». У самым агульным сэнсе маецца на ўвазе комплекс акадэмічных і прафесійных дысцыплін у гэтых навук, накіраваны на падрыхтоўку спецыялістаў з новым тыпам мыслення для інавацыйнай эканомікі. Але ўсё часцей у гэту абрэвіятуру дабаўляецца літара «А», за якой стаіць кампанент Art — «мастацтва» (атрымліваецца STEAM). На думку многіх спецыялістаў, супрацьпастаўленне навукі і мастацтва непрадукцыйнае і абодва гэтыя кірункі трэба развіваць у тандэме. Спраба развіваць адукацыю толькі ў кірунку навукі, інжынернай справы і матэматыкі без паралельнага развіцця Art-дысцыплін можа прывесці да таго, што маладое пакаленне будзе пазбаўлена крэатыўнасці. Толькі ў адзінстве дакладных і гуманітарных навук можна выхаваць усебакова развітых спецыялістаў, вынаходнікаў і наватараў у сваёй сферы. Увогуле шанцаў працаўладкавацца ў IT-кампанію з сусветным імем у праграміста з інжынернай адукацыяй значна менш, чым у праграміста, які мае веды яшчэ і ў сумежных галінах: біялогіі, хіміі, псіхалогіі, сацыялогіі, менеджменту, мастацтва і гэтак далей.

Таму сэння ва ўсім свеце расце армія прыхільнікаў пераходу ад STEM-адукацыі да STEAM-адукацыі (тыя ж навукі плюс творчасць). У краінах, дзе развіваюцца высокатэхналагічную вытворчасць, STEAM-адукацыя становіцца прыярытэтай. Дзяржаўныя праграмы ў галіне STEAM-адукацыі рэалізуюць Аўстралія, Кітай, Вялікабрытанія, Ізраіль, Карэя, Расія і іншыя краіны.

Не толькі робататэхніка

Дзейнасць асацыяцыі «Адукацыя для будучыні» накіравана менавіта на выхаванне новага пакалення

запатрабаваных інжынераў і вынаходнікаў, якія будуць ствараць высокатэхналагічную будучыню Беларусі. Нядаўна дзякуючы асацыяцыі група беларускіх прафесіяналаў наведвала ЗША, дзе нашы педагогі на працягу трох тыдняў вывучалі вопыт сваіх замежных калегаў па ўкараненні STEM-падыходаў у навучальны працэс.

Інфармацыйныя тэхналогіі змянілі практычна ўсе сферы жыцця чалавека за выключэннем пакуль адной — адукацыі, — разважае дырэктар асацыяцыі «Адукацыя для будучыні» Аляксандр ХОМІЧ. — Мы па-ранейшаму выкарыстоўваем інтэрактыўную дошку ў класе пераважна як манітор. Так, у Амерыцы камп'ютар з'яўляецца абсалютна звычайным сродкам у навучальным працэсе. Але справа зусім не ў тэхнічнай аснашчанасці школ, а ў тым, як педагог выкарыстоўвае сваю фантазію, што ён можа зрабіць з падручных прадметаў, напрыклад са скотча і палак? Па маім адчуванні, па развіцці STEM-адукацыі мы на сённяшні дзень пакуль не адстаём і нашы педагогі ні ў чым не саступаюць сваім амерыканскім калегам. Дарэчы, падчас наведвання адной са школ у Нью-Ёрку на Манхэтэне, выпускнікі якой паступаюць у ВНУ Лігі плюшчу, мы ўбачылі саветскую падручнікі па алгебры на рускай мове...

Насамрэч настаўнікі ў Амерыцы не моцна адрозніваюцца ад нас, іх хвалюць тыя ж праблемы, што і беларускіх педагогаў, — пацвярджае Ірына АДАМОВІЧ, настаўнік матэматыкі з барысаўскай СШ № 20 і кіраўнік STEM-цэнтра, створанага на базе гэтай установы. — Калі я сказала, што на ўроках матэматыкі ў нас забаронена карыстацца калькулятарам, яны паднялі вялікі палец і сказалі, што гэта вельмі крута, таму што іх вучні, на жаль, калькулятарамі карыстаюцца.

У абрэвіятуры STEM на першым месцы стаіць літара «S» — science, навука. Калі казаць пра STEM-цэнтры ў Беларусі, то ў нас галоўны акцэнт сэння робіцца ўсё ж

У 2018 годзе асацыяцыя «Адукацыя для будучыні» пры садзейнічэнні вядучых беларускіх IT-кампаній адкрыла STEM-цэнтры ў сярэдніх школах і гімназіях горада Барысава і аграгарадка Лошніца ў Барысаўскім раёне, у Баранавічах і Лельчыцах. Для дзяцей навучанне ў такіх цэнтрах бясплатнае.

Адукацыя з географічнай прывязкай

— Што мяне аслабіла на тэхніку, дык гэта ўключанасць адукацыі ва ўсё, што адбываецца на мясцовым лакальным узроўні, — падзялілася сваімі ўражаннямі Валянціна ЧЭКАН, сузаснавальнік IT-Princess Academy і STEM-school. — Адукацыя не адарваная ад жыцця, а мае моцную географічную прывязку: ёсць канкрэтны горад, у якім ёсць канкрэтныя ўніверсітэты, кампаніі, музеі, бібліятэкі, школы, настаўнікі, вучні і іх бацькі. І ўсе яны знаходзяцца ў шчыльным супрацоўніцтве. STEM-урок там праводзіцца на базе музеяў і бібліятэк. Ёсць канкрэтныя географічны і сацыяльны запыт, каго і чаму трэба навучаць. Калі ёсць попыт на канкрэтны спецыялістаў, іх пачынаюць «выхоўваць» загадзя. Сёння школьніку 13-14 гадоў, але вельмі хутка ён будзе ўключаны ў соцыум. І кампаніі гэта цудоўна разумеюць, таму ідуць у школы, прапануюць і курыруюць свае STEM-праекты.

Я, як гуманітарны лічу, што STEM — выдатны інструмент развіцця ў дзяцей дапытлівасці: гэта тое, што рухае чалавекам у жыцці. А калі яе «забіць» яшчэ ў пяшчотным узросце, то пазней атрыманне ведаў ператвараецца ў прафанацыю, мы атрымліваем дыплом дзеля дыплама. Да таго ж STEM мае на ўвазе высокі ўзровень камунікацыі. У настаўніка значна менш праблем з паводзінамі ў класе, калі ўсе вучні нацэлены на сумесны вынік. Ёсць глабальная праблема, якая робіць школьнікаў вельмі важнымі ў нейкі канкрэтны момант.

STEM — гэта і культура стасункаў, і групавая адказнасць, і ўменне дэлегаваць задачы іншым. Я бачу, як даследчая і інжынерная работа вырашае мноства гуманітарных праблем. Школьнікі задзейнічаюць у сацыяльна накіраваных праектах: эка-

лагічных, медыцынскіх і іншых, што выходзіць дзяцей сацыяльна адказнымі...

Ёсць яшчэ адзін важны нюанс: STEM — гэта найперш практыка: вучні рухаюцца ад прыватнага да агульнага. Напрыклад, вывучаюць возера Антарыя, якое знаходзіцца побач з імі, даследуюць яго забруджанасць, робяць рэкамендацыі для мясцовых жыхароў і толькі потым прыходзяць да агульнага разумення экалагічных праблем у сусветным маштабе.

Мультидысцыплінарны падыход

У Беларусі драйверам для STEM-напрамку стала развіццё робататэхнікі і праграмавання, якія паступова актуалізуюць і ўвесь астатні комплекс STEM.

STEM-адукацыю актыўна рухаюць наперад шматлікія прыватныя камерцыйныя школы і курсы. Такія напрамкі, як робататэхніка, тэхнічнае мадэляванне, інфармацыйныя тэхналогіі, развіваюцца таксама на базе дзяржаўных цэнтраў тэхнічнай і інавацыйна-тэхнічнай творчасці. У Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце на ўзроўні магістратуры плануецца распацаць падрыхтоўку па дзвюх новых спецыяльнасцях «адукацыйная робататэхніка» і «інфарматызацыя адукацыі». Прагучала яшчэ адна цікавая прапанова: увесці на першай ступені навучання спецыяльнасць «фізіка і STEM-педагагіка», што дазволіла б прыцягнуць у прафесію больш мужчын і зрабіць гэту спецыяльнасць для абітурыентаў прывабнай. Год таму на фізіка-матэматычным факультэце адкрыўся Рэспубліканскі рэсурсны цэнтр адукацыйнай робататэхнікі. Ён будзе часткай «Педагагічнага STEM-парка», які ствараецца ва ўніверсітэце. Да таго ж асновы візуальнага праграмавання і адукацыйнай робататэх-

Даведка

У пачатку 1990-х фізіялаг Р. Рут-Бернштэйн вывучыў 150 біяграфій самых вядомых навукоўцаў, ад Пастэра да Эйнштэйна. Як высветлілася, амаль усе вынаходнікі і навукоўцы былі таксама музыкантамі, мастакамі, пісьмнікамі або паэтамі: Галілей — паэтам і літаратурным крытыкам, Морзэ — мастаком-партрэтывістам, Эйнштэйн іграў на скрыпцы і г. д.

нікі цяпер будуць вывучаць не толькі на фізіка-матэматычным факультэце БДПУ. Адпаведны курс сталі праходзіць і студэнты факультэтаў пачатковай і дашкольнай адукацыі.

Усё часцей STEM становіцца ініцыятывай асобных школьных настаўнікаў ці школьных калектываў, якія шукаюць новыя падыходы і метады для сваёй работы (арганізуюць факультатывы, гурткі). Але ўсё гэта адбываецца па-за ўрокамі. Таму, натуральна, усіх цікавіла пытанне, як знайсці месца для STEM на школьных занятках? Ці рэальна гэта?

— У свае школьныя гады я ніяк не мог зразумець, навошта мяне прымушаюць вывучаць хімію? — прызнаецца Аляксандр Хоміч. — Сувяз з навакольным светам таго, што вывучаецца ў нашых школах, адсутнічае, міжпрадметныя сувязі адсутнічаюць. А STEM-падыход — мультидысцыплінарны падыход. Настаўнік ставіць нейкую праблему, але не кажа, што яе рашэнне можна знайсці ў пэўным параграфу падручніка. Фактычна вучню прапануецца правесці ўласнае даследаванне. А рашэнне можа ляжаць часткова ў сферы фізікі, часткова — у сферы хіміі ці біялогіі. Ты сам вырашаеш, якія веды і на якой дысцыпліне табе патрэбныя ў дадзены момант.

— Мы прыйшлі да высновы, што настаўнік — абсалютна свабодны чалавек, і тыя 45 хвілін, якія ёсць у яго распараджэнні, — гэта таксама шмат. І ў ЗША, і ў нас STEM-урок — гэта ініцыятыва педагога, — падкрэслівае Валянціна Чэкан.

— Нашы настаўнікі проста не ўсведамляюць сябе свабоднымі, — дадае Ірына Адамовіч. — Так, ты павінен зрабіць тое, што запісана ў вучэбнай праграме. А вось як ты гэта будзеш рабіць — твая ўласная справа. Але настаўнік, які сам ніколі не праводзіў даследаванне, не зможа навучыць гэтаму дзяцей. Таму педагогам трэба паклапаціцца аб уласным развіцці... Зразумела, прадумаць добры STEM-урок — вялікая праца, але STEM-кампанент можна выкарыстоўваць на любых занятках. Можна ўзяць сабе ў саюзнікі калегаў, аб'яднацца і да нейкай тэмы падысці ўсеабава.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ГАРАДОЦКІ РУБЕЖ

75 гадоў таму —

13—31 снежня 1943 года — была паспяхова праведзена Гарадоцкая наступальная аперацыя.

Да канца 1943 года савецкія войскі, паспяхова завяршаючы летне-асеннюю кампанію і трывала ўтрымліваючы стратэгічную ініцыятыву, вялі зацятыя баі на беларускай зямлі. Яны вызвалілі першы абласны цэнтр БССР Гомель, шэраг раёнаў Гомельскай, Палескай, Магілёўскай і Віцебскай абласцей.

У мемуарах «Так ішлі мы да перамогі» Маршал Савецкага Саюза Іван Баграмян згадваў, што пры прызначэнні яго на пасаду камандуючага 1-м Прыбалтыйскім фронтам Вярохуны галоўнакамандуючы Іосіф Сталін адзначыў: «Мы вырашылі перадаць адзінаццатую гвардзейскую армію ў склад войскаў Першага Прыбалтыйскага фронту і ўскласці на вас задачу разграміць гарадоцкую групоўку войскаў праціўніка і далей — авалодаць Віцебскам». Па словах Сталіна, тут «...неабходна было ізаляваць дзве аператыўна-стратэгічныя групоўкі ворага: паўночную і цэнтральную, адкрыць сабе вароты і стварыць выгадныя ўмовы для вызвалення ўсёй Беларусі».

Праціўнік ператварыў Гарадок у своеасаблівую палявую крэпасць, якая прыкрывала стратэгічна важны горад Віцебск: вакол населенага пункта быў створаны магутны, добра абсталяваны ў інжынерных адносінах абарончы рубіж «Пантэра». Гарадоцкі выступ, заняты ворагам, меў у папярочніку ад 35 да 60 кіламетраў і цягнуўся з поўдня на поўнач да 85 кіламетраў. Яго абараняла значная групоўка праціўніка са складу 3-й танкавай арміі групы «Цэнтр» і паўднёвага крыла 16-й арміі групы «Поўнач». Гэты выступ ствараў вялікую небяспеку для савецкіх войскаў, бо з яго вораг лёгка мог нанесці ўдар у фланг і тыл нашым злучэнням і часцям, якія імкнуліся выйсці на аператыўны прастор з мэтай вызвалення Беларусі.

У склад 1-га Прыбалтыйскага фронту ўваходзілі тры агульнавайсковыя арміі: 4-я Ударная, 43-я, 39-я, а таксама 3-і гвардзейскі кавалерыйскі і 5-ы танкавы карпусы. Заканчвала перадыслакацыю ў франтавую паласу 11-я гвардзейская армія. Дзеянні наземных войскаў падтрымліваліся авіяцыйнай 3-й паветранай арміяй. Падрыхтоўка да наступлення пачалася 19 лістапада 1943 года пры неспрыяльных умовах надвор'я: дарогі сталі непраходнымі для колавага аўтатранспарту,

Іван БАГРАМЯН.

а месцамі і для гусенічных машын. Іван Баграмян далажыў у стаўку аб тым, што ў існуючых умовах паспешлівы пачатак баявых дзеянняў мог пагібельна паўплываць на ход і вынік будучай наступальнай аперацыі, і звярнуўся з просьбай аб адтэрміноўцы аперацыі. Сталін з разуменнем паставіўся да пераканаўчых аргументаў камандуючага фронтам і дазволіў перанесці наступленне на больш позні тэрмін. Вымушаная перадышка была выкарыстаная для больш грунтоўнай падрыхтоўкі войскаў фронту і правядзення з 13 да 31 снежня Гарадоцкай наступальнай аперацыі. Задума яе заключалася ў тым, каб сустрэчнымі ўдарамі 11-й гвардзейскай і 4-й ударнай армій у напрамку станцыі Бычыха прарваць абарону праціўніка на флангах Гарадоцкага выступу, акружыць і знішчыць яго групоўку, а затым развіваць удар на поўдзень, авалодаць Гарадком і наступаць на Віцебск. Галоўны ўдар вырашана было нанесці сіламі 36-га і 16-га гвардзейскіх стралковых карпусоў у напрамку Мехавога, Гарадка. Прадугледжваліся таксама два дапаможныя ўдары.

У 9 гадзін раніцы 13 снежня пачалася агнявая апрацоўка варажага пярэдняга краю, якая доўжылася амаль дзве гадзіны, потым агонь артылерыі быў перанесены ўглыбіню. Адначасова стралковыя часці пры падтрымцы танкаў і артылерыі пачалі штурм варажых пазіцый. Нягледзячы на нездавальняючыя ўмовы надвор'я, 11-я гвардзейская, 4-я ударная і 43-я арміі прарвалі нямецкую абарону на 15-кіламетровым участку фронту і да 16 снежня прасунуліся ўглыб абароны праціўніка. У паласе дзеянняў нашых войскаў вызначыўся 2-і гвардзейскі корпус, і асабліва 47-я Невельская дывізія, якая сумесна з танкістамі 24-й танкавай брыгады дзёрзкім ударам не дала

ворагу магчымасці замацавацца на прамежавых рубяжах і да канца дня поўнасю выканалася сваю баявую задачу.

Уведзеныя ў бітву 1-ы і 5-ы танкавыя карпусы акружылі і разграмілі ў раёне станцыі Бычыха часці 4-й пяхотнай дывізіі праціўніка. У фондах Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны беражліва захоўваюцца ўзнагародныя лісты воінаў, якія вызначыліся ў ходзе Гарадоцкай аперацыі.

Вось апісанне аднаго з падзвігаў танкістаў. «Падчас баёў на паўднёвы захад ад Езярышча вызначыліся камандзіры танкавых рот 117-й танкавай брыгады капітан Іван Мікалаевіч Антонаў і старшы лейтэнант Мікалай Мартынавіч Рудык. 16 снежня танкавыя роты Антонава і Рудыка, прарваўшы абарону праціўніка на рубяжы Мехавое і Дражкі, пераўтвораныя ў магутны вызел супраціўлення праціўніка, які мелі ўзмоцнены батальён пяхоты, 15 танкаў, 10 штурмавых гармат і дывізіён гармат, накіраваліся да станцыі Бычыха. Праціўнік быў акружаны. Антонаў і Рудык размясцілі танкі ў засадах і метадычным агнём знішчалі фашыстаў, якія імкнуліся вырвацца з акружэння. Бой доўжыўся больш за гадзіну. Большасць нашых танкаў была падбіта. Загарэліся і танкі камандзіраў рот. Антонаў і Рудык, будучы параненымі, з танкавымі кулямэтамі і боепрыпасамі выскачылі з падпаленых баявых машын, занялі пазіцыі і сваім агнём стрымлівалі вора-

га. Героі загінулі каля кулямэтаў, але выканалі баявую задачу і абавязак перад Радзімай, забяспечыўшы захоп нашымі часцямі важнага вузла супраціўлення». Адважным танкістам-камандзірам пасмяротна прысвоены званні Героя Савецкага Саюза. Абодва пахаваны на беларускай зямлі ў брацкай магіле каля вёскі Мехавое.

Пра поспехі савецкіх войскаў гаварылася ў аператыўнай зводцы Саўінфармбюро: «Войскі 1-га Прыбалтыйскага фронту прарвалі ўмацаваную абарончую паласу праціўніка даўжынёй па фронце каля 80 км і ўглыбіню да 30 км. За пяць дзён напружаных баёў нашымі войскамі вызвалена больш за 500 населеных пунктаў». Сярод слаўных імёнаў воінаў, якія вызначыліся ў ходзе Гарадоцкай аперацыі, назойжы ў памяці застаецца імя Анатоля Яфімавіча Углоўскага. Яго падзвіг апісвае ўлётка, якая была падрыхтавана афіцэрамі 43-й арміі. «20 снежня 1943 г. на шашы Сураж — Віцебск, — гаворыцца ў гэтым дакуменце, — ішлі цяжкія баі ў раёне дзеянняў 429-га знішчальна-супрацьтанкавага дывізіёна. Варажыя танкі стваралі крытычнае становішча для нашай пяхоты і ставілі пад пагрозу зрыву выкананне баявой задачы. Страта некалькіх танкаў не спыніла ворага, танкі працягвалі рухацца. Галаўны танк ворага на-

дадзены загад на атаку воінам 83-й, 26-й і 11-й гвардзейскіх дывізіі. У момант піка боя на штурм Гарадка была кінута 5-я гвардзейская дывізія. Удар гвардзейцаў быў люты і нястрымны. Пераадолеўшы рэчышча ракі па лёдзе, яны ўварваліся на паўночную ўскраіну горада. У цесным узаемадзеянні воіны 10-й танкавай брыгады і 83-й гвардзейскай дывізіі знішчылі важны вузел супраціўлення ў раёне вакзала. З дапамогай артылерыйскага і мінамётнага агню, а таксама танкавага дэсанту праціўнік быў знішчаны і ў цэнтры горада. Да поўдня рэшткі варажага гарнізона адступілі ў паўднёвым напрамку ў бок Віцебска. Гарадок быў вызвалены. У гэтым баі ўдзельнічалі таксама байцы партызанскай брыгады імя Кутузава. У загадзе Вярохунага галоўнакамандуючага ад 24 снежня 1943 года адзначалася: «У баях за авалодацце Гарадком вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта Галіцкага, генерал-лейтэнанта Малышава, артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі Хлебнікава і генерал-лейтэнанта артылерыі Сямёнава». За выдатныя баявыя дзеянні асабовому складу войскаў, які ўдзельнічаў у баях за вызваленне Гарадка, аб'яўлена падзяка Іосіфа Сталіна. У адзначэнне атрыманай перамогі 12 злучэнням і часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне Гарадка, прысвоена найменне «Гарадоцкіх». У гэты ж дзень Масква салютавала нашым доблесным войскам 12 артылерыйскімі залпамі са 124 гармат. У вызваленым горадзе адбыўся ўрачысты мітынг, у якім удзельнічалі жыхары навакольных вёсак, воіны.

Зрэзаўшы Гарадоцкі выступ, савецкія войскі «навіслі» над паўночным флангам нямецкай групы арміі «Цэнтр», парушылі яе флангавую сувязь з суседняй групай арміі «Поўнач», якая вымушаная была пачаць адыход на захад. Адкрыліся таксама магчымасці далейшых дзеянняў злучэнняў і часцей Чырвонай Арміі ў раёне Віцебска, удару па Полацку і на тэрыторыі Прыбалтыкі. Наперадзе быў 1944-ы — год поўнага вызвалення Беларусі ад акупантаў, вырашальных перамог савецкіх войскаў.

Цяпер у памяць пра воінаў, якія аддалі жыццё ў баях за вызваленне Гарадка, на цэнтральнай плошчы горада ўзведзены мемарыяльны комплекс «Неўміручасць». На вуліцы Баграмяна ўстаноўлены помнік у гонар воінаў 2-й гвардзейскай Чырванасцяжнай ордэна Аляксандра Неўскага Гарадоцка-Берлінскай мінамётнай дывізіі. Узведзены таксама помнік воінам-танкістам, якія аднымі з першых уварваліся ў горад у дзень вызвалення. У раённым краязнаўчым музеі прадстаўлены дакументы ваенных гадоў, фатаграфіі і музейныя прадметы, прысвечаныя Гарадоцкай наступальнай аперацыі і яе героям. Сёлета 19 мая ў Гарадку быў адкрыты помнік-бюст двойчы Герою Савецкага Саюза маршалу Івану Баграмяну.

Мікалай ШАЎЧЭНКА.

У ТЭМУ

СВЯТАЯ ДАТА

У Гарадоцкім раёне маштабна святкуюць 75-гадовы юбілей вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

15 снежня ў Езярышчы — у дзень вызвалення гэтага гарадскога пасёлка — пройдуць урачыстасці, прысвечаныя 75-й гадавіне пачатку Гарадоцкай наступальнай аперацыі, у выніку якой было вызвалена 1220 населеных пунктаў, знішчана больш чым 65 000 фашыстаў, узятая ў палон больш за 3000 тысячы.

У праграме мерапрыемстваў у гарадскім пасёлку — урачысты мітынг «Мы гэтай памяці верныя», фотавыстаўка «Вуліцы нашай перамогі», выстаўка з фондаў раённага краязнаўчага музея «Славе — не гаснуць! Памяць — жыць!», святоточная праграма «Мелодыі і песні ваенных гадоў».

А ў райцэнтры гадавіну вызвалення адсвяткуюць 22 снежня. Там таксама намецілі правесці шмат мерапрыемстваў. У прыватнасці, можна будзе паслухаць радыёгазету «Мы гэтай памяці верныя»,

наведаць тэматычныя інтэрактыўныя пляцоўкі: «Імгненні мінулай вайны», «Партызанская застава», «Франтавы медсанбат», «На прывале». Ахвотныя возьмуць удзел ва ўрачыстым шэсці акцыі «Мы перамаглі». Плануюць арганізаваць паказальныя выступленні воінаў 103-й гвардзейскай асобнай мабільнай брыгады Узброеных Сіл. Вучні СШ № 1 рыхтуюцца да сустрэчы з нашчадкамі Баграмяна. Вечарам запланавалі святоточны салют.

У памяць аб трагічных старонках гісторыі і гераічным падзвігу савецкіх салдат, землякоў, якія вызвалілі Гарадоцкі раён, у раёне ўстаноўлена 129 помнікаў і мемарыяльных знакаў. 89 з іх — гэта воінскія магілы, у якіх пахавана больш за 31,3 тысячы чырвонаармейцаў. У ходзе пошукава-даследчай работы толькі сёлета ўстаноўлена больш за 1100 прозвішчаў тых, хто раней лічыўся невядомым. А ўсяго пачынаючы з 2011 года пошукавікамі раёна ўстаноўлена 5800 імён вызваліцеляў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ШТО ЁСЦЬ БЕЛАРУСЫ!»

Калі паглядзець на сучасны свет і праблему так званых непрызнаных рэспублік на поставецкай прасторы, можна згадаць Прыднястроўе. Афіцыйна, дэ-юре і з пункту гледжання міжнароднага права, гэта частка Малдовы. Аднак ці лічаць так самі прыднястроўцы? Не лічаць. Па сутнасці, за час існавання гэтай рэспублікі яны здолелі ператварыцца ў самастойную нацыю. Дык вось у Беларусі ў 1920-я гады адбылася прыкладна такая ж сітуацыя. Мэтанакіраваная палітыка беларусізацыі наклалася на аб'ектыўны працэс фарміравання і афармлення нацыі, новай дзяржавы. Урэшце ўсе тыя пературбацыі, якія адбыліся ў 1920—1930 гады, гэты працэс не перакрэслілі, бо не маглі. Калі ёсць дзяржава, то павінна быць і нацыя са сваім нацыянальным інтарэсам.

«Урад Луцкевіча пакінуў Мінск і пераехаў у Вільню, затым у Гродна. Там яны чакалі, калі прыйдуць палякі. У Мінску засталася другая частка беларускіх дзеячаў, якія разлічвалі з дапамогай бальшавікоў вырашаць дзяржаўныя пытанні, перш за ўсё справу развіцця беларускіх школ.»

Анатоль ВЯЛІКІ: Мы кажам пра дзяржаву. Аднак варта згадаць, што былі і яе айцы-заснавальнікі. Але няма ніводнай кандыдацкай дысертацыі, якая была б прысвечана ім, — ні Чарвякову, ні Жылуновічу, ні Панамарэнку, ні Мазураву. Хоць гэта вельмі важна. Бо ўсе дысертацыі зацвярджаюцца Вышэйшай атэстацыйнай камісіяй на дзяржаўным узроўні. Калі мы, навукоўцы, аб'ектыўна, грунтоўна, уважліва гэтыя персоны — такое проста неабходна зрабіць! Бо дзяржава не можа быць без айцоў-заснавальнікаў. Мы павінны ўвасобіць у такіх працах сваю нацыянальную эліту — дзяржаўную, палітычную, ваенную. Пра Бісмарка больш за 200 палітычных біяграфій напісана! А што, Чарвякоў не варты таго ж?.. Яго роля ў стварэнні БССР недаацэнена, як і ў пазнейшым яе ўзбуйненні. А дакладныя запіскі гэтага палітыка захоўваюцца ў Нацыянальным архіве. Ён крыкам крычаў, што не можа БССР існаваць у такім абкарнаным выглядзе. Варта паказаць яго ролю!

Валянцін МАЗЕЦ: Той жа Канчар у сваіх успамінах заклікае да таго ж самага. Ён пісаў у свой час: «Калі мы збіраемся святкаваць 50-ю гадавіну абвешчання

беларускай дзяржаўнасці, нам ні ў якім разе нельга забываць тых людзей, якія прычыніліся да стварэння гэтай дзяржавы. Купалу, Коласа, Ігнатоўскага, Чарвякова, Жылуновіча, Карскага, Доўнар-Запольскага». Ён кажа, што яшчэ над таго, як быў абвешчаны Першы Усебеларускі з'езд, у Пецярбургу склаліся трывалыя асяродкі, у тым ліку акадэмічныя і навуковыя, якія выступалі за стварэнне беларускай дзяржаўнасці. Сярод іх удзельнікі Карскі, Пічэта, Элімаха-Шыпіла, Сушынскі, Паўлоўскі і іншыя. Калі нават выдаць успаміны Канчара з навуковымі каментарыямі, атрымаецца вельмі цікавая праца.

«На руінах імперыі...»

Павел СУХАРУКАЎ: Кажуць, што нацыянальныя краіны з'яўляюцца на руінах імперыяў. Так і беларуская дзяржаўнасць аднавілася на руінах Расійскай імперыі, у выніку Першай сусветнай вайны. Аднак калі б не было вайны, ці была б наша дзяржава? Ці магчыма такім чынам сказаць, што вайна — гэта добра?..

Алена ТРУБЧЫК: Так атрымліваецца ў гісторыі, што самыя важныя працэсы, у тым ліку дзяржаватворчыя, актывізуюцца ў экстрэмальных умовах. Перыяд польска-савецкай вайны быў непрацяглы. Аднак ён стаў важным этапам на шляху да станаўлення нашай дзяржаўнасці. Беларуская тэрыторыя мела нявызначаны геапалітычны статус. Тады прэтэнзіі на яе высювалі дзве маладыя незалежныя дзяржавы, якія выйшлі на міжнародную арэну. Кожная з іх лічыла, што мае права на беларускія землі. Можна аб'ектыўна падумаць, ці была якая-небудзь з тых краін зацікаўлена, каб тут умацавалася самастойнасць? Міжнародная супольнасць у той час пільна сачыла, што робіцца ў Польшчы і што робіцца ў савецкай краіне. Абодва ўрады меркавалі пра тое, ці гатовы беларускі ўрад да дзяржаватворчасці?.. Аднак існаванне Беларускай Народнай Рэспублікі дэманстравала, што сярод беларусаў ёсць сілы, якія актыўна імкнуцца да стварэння дзяржаўнасці. Гэта не магло не паўплываць на тое, што працэс актывізаваўся на савецкай аснове. Аднак палітычная сітуацыя складвалася вельмі неспрыяльна. Бо яшчэ не выйшлі немцы з гэтай тэрыторыі, а ўжо яўнасцю і рэальнасцю рабілася нападзенне з боку Польшчы.

Наколькі такія дзяржаўныя ўтварэнні, як БНР ці ССРБ, адпавядалі інтарэсам беларусаў? Відавочна, што ўрады ССРБ і ЛітБел не маглі весці незалежную

ад Масквы палітыку. У сваю чаргу Рада БНР падпісвала ўказы, дэкрэты, але ажыццявіць іх яна не мела сваіх сіл. Беларускі рух быў расколаты і раз'яднаны, ён не быў маналітнай з'явай. Аб гэтым шмат казалі, гэта разумёў савецкі ўрад, разумелі і палякі.

«Каб не беларускія дзеячы, якія на савецкім грунце рабілі сваю, нацыянальную, працу, то БССР як дзяржава не адбылася б».

Беларуская нацыянальная эліта была разрозненая, аднак з ёй не лічыцца было немагчыма. Да таго ж міжнародная супольнасць сачыла за ўсім, што адбываецца. Таму на фоне міжнароднага канфлікту разгарнулася ідэалагічная, палітычная барацьба за беларусаў.

«Важны фактар у гэтай барацьбе — школа»

Алена ТРУБЧЫК: Важным фактарам гэтай барацьбы з'яўлялася школа. Школа — гэта будучыня, гэта адукацыя новых грамадзян, гэта тое, што будзе з дзяржавай надалей. Таму ў гэты час асабліва актуальнасць набывае адукацыйная палітыка.

У сувязі з усталяваннем савецкай улады ў снежні 1918 года ўрад Луцкевіча пакінуў Мінск і пераехаў у Вільню, затым у Гродна. У Мінску засталася другая частка беларускіх дзеячаў, якія разлічвалі з дапамогай бальшавікоў вырашаць дзяржаўныя пытанні, перш за ўсё справу развіцця беларускіх школ. Яўна ні адна з пільна нацыянальнага руху не гаварыла пра дзяржаву. Яны высювалі патрабаванні беларускіх адукацыі, культуры, разумеючы, што ў тых абставінах больш атрымаць вельмі складана. Трэба ўмацаваць нацыянальную эліту, погляд народа перш за ўсё, і на гэтай аснове ствараць дзяржаўнасць.

У савецкай частцы Беларусі з'явіліся развагі пра тое, ці трэба ўтвараць нацыянальныя школы? Архіўныя дакументы 1918—1919 гадоў сведчаць, што да пачатку савецка-польскай вайны работа ў гэтым кірунку амаль не вялася. Секцыі былі створаны, праводзіліся губернскае з'езды настаўнікаў, на якіх большасць выказвалася, што трэба ствараць рускія школы, а не беларускія. Напрыклад, у пастанове Дзісенскага павята гаварылася, што інтэрнацыянальны характар савецкай працоўнай школы не прадугледжвае вузкіх нацыянальных рамак.

Гэта сведчыць, што ўмоў для нацыянальных школ яшчэ не было, бо не было нацыянальных сіл, якія б узяліся за гэту справу.

Актыўнасць беларускіх дзеячаў вылілася ў настаўніцкіх курсах, якія правялі ў Вільні. Аднак нягледзячы на тое, што польскія ўлады дазволілі правесці гэтыя курсы, яны не зацвердзілі потым на пасадзе ні аднаго з настаўнікаў. Больш за сто чалавек раз'ехаліся з курсаў па паветках Віленшчыны і Гродзеншчыны, ніводзін з іх не атрымаў месца ў школе. З розных прычын ім адмаўлялі, у кагосьці быццам не было кваліфікацыі, у кагосьці падручнікаў. А самае галоўнае, што польскім школам выдзяляліся грошы, а беларускія школы трэба было ўтрымліваць за свой кошт. Насельніцтва ва ўмовах вайны не заўсёды магло гэта рабіць і адмаўлялася. Такі быў метадад: з аднаго боку беларускія школы не забараняліся, а з іншага — нічога не рабілася для таго, каб іх падтрымаць, і, наадварот, стрымліваўся гэты працэс.

Калі савецкая ўлада прыйшла ў Мінск, колькасць школ зменшылася. Аднак пасля другога абвешчання рэспублікі, колькасць беларускіх школ паступова пачала расці. Цікава, што на з'ездах настаўнікаў сярод асоб, якія выказваліся за неабходнасць беларускіх школ, былі прозвішчы тых, хто скончыў курсы ў Вільні пры польскіх уладах. Гэта гаворыць, што — не важна пры якой уладзе — была група дзеячаў, для якіх найважнейшай з'яўлялася нацыянальная школа. Аднак рэальна гэты працэс зрушыўся толькі з пачаткам палітыкі беларусізацыі. Такім чынам, нацыянальная эліта — гэта сапраўды надзвычайна важна. Акрамя нас саміх нікому наша дзяржава не патрэбна!

Павел СУХАРУКАЎ: Маеце рацыю: чакаць ласкі ад кагосьці, каб стварыць сваю нацыянальную дзяржаўнасць, сфарміраваць самасвядомасць народа, нельга. Думаю, што і нам, прадстаўнікам журналісцкай супольнасці ў тым ліку, трэба прытрымлівацца гэтага нацыянальнага падыходу. Каб мы не падзялялі наш народ у залежнасці ад яго светапогляду, палітычнай пазіцыі. Бо Прэзідэнт Беларусі неаднойчы казаў, што няважна, як мы глядзім на тыя ці іншыя рэчы, мы адзіны беларускі народ, павінны паважаць адзін аднаго. Гэтыя знакі для нашай дзяржаўнасці юбілей і іншыя значныя даты мы павінны разам выкарыстоўваць, каб несці такі падыход да нацыянальнай гісторыі людзям. Бо, на жаль, у нас няшмат тых, хто можа так прафесійна вывучаць гісторыю, як навукоўцы...

Ніна ТАЧАРБАЧЭВІЧ. Фота Таццяны ТКАЧОВАЙ.

Знайсці работу, седзячы на канапе

У сталіцы ўпершыню пройдзе электронны кірмаш вакансій

Аббудзецца ён 17, 18 і 19 снежня з 10 да 16 гадзін. У кірмашы прымуць удзел пяць прадпрыемстваў: авіякампанія «Белавія», Мінскі метрапалітэн, Мінскае гарадское ўпраўленне МНС, Мінскі маторны завод, станкабудаўнічы завод «МЗОР».

Саіскальнікам прапануюць 369 вакансій. Сярод іх — інжынер, кіроўца аўта, выратавальнік-пажарны, слесар-электрык, аператар станкоў з праграмным кіраваннем і іншыя. Гараджане, якія шукаюць работу, змогуць задаць наймальнікам пытанні, даслаць свае рэзюмэ і атрымаць запрашэнне на рэальную гутарку.

Электронны кірмаш будзе даступны на сайце e-vacancy.by. Пасля мерапрыемства ўсе прапановы аб свабодных рабочых месцах аўтаматычна перанясуць у адкрытую базу вакансій.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

Здарэнні

Зайшоў у школу і аб'явіў, што яна замініравана

Надзвычайная сітуацыя здарылася ў Клічаве. А палове на чацвёртую ў школу № 2 зайшоў моцна п'яны мужчына і, не звяртаючы ўвагі на спробы вахцёра спыніць яго, падняўся на другі паверх. Адчыніў дзверы ў кабінет, дзе дырэктар праводзіла факультатывыя заняткі, і паведаміў, што ўстанова замініравана. Трывожны сігнал у міліцыю ўжо паступіў ад вахцёра, а хутка яго пацвердзіла і дырэктар, якая паспела непрыкметна для «тэрарыста» набраць нумар 102.

Начальнік Клічавскага РАУС падпалкоўнік міліцыі Андрэй ШКРАБАЎ з першых жа хвілін, як стала вядома аб «мініраванні», на чале следча-аператыўнай групы працаваў на месцы здарэння. Ён і расказаў падрабязнасці.

— Усе аператыўныя службы прыбылі на месца за лічаныя хвіліны. Мужчына, які ўчыніў перапалох, быў затрыманы нарадам раённага аддзела Дэпартаменту аховы. Ім аказаўся 34-гадовы мясцовы жыхар, які ўжо меў судзімасць. Сіламі супрацоўнікаў міліцыі была забяспечана ахова месца здарэння, часова перакрыты рух транспарту на вуліцах, якія прымыкаюць да школы. Адбылася эвакуацыя вучняў і работнікаў установы адукацыі. Сапёрна-піратэхнічная група ваеннай часці 5527 унутраных войскаў МУС абследавала памяшканні і прылеглую да школы тэрыторыю, але выбухованабяспечных прадметаў і выбуховых рэчываў не знайшла.

Парушальнік затрыманы. У адносінах да яго раённым аддзелам Следчага камітэта распачата крымінальная справа па частцы 1 артыкула 340. Максимальнае пакаранне, якое прадугледжвае гэты артыкул, — пазбаўленне волі на тэрмін да пяці гадоў, дадаў афіцыйны прадстаўнік УУС Магілёўскага аблвыканкама Дзмітрый ІГНАТОВІЧ.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Борисовская швейная фабрика» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже производственного цеха, общ. пл. 1462,1 кв. м, инв. № 610/D-61785, расположенного по адресу: Минская область, Борисовский район, г. Борисов, ул. Рубена Ибаррури, 9/2-3, имущество согласно перечню (с перечнем можно ознакомиться у организатора торгов).

Начальная цена с НДС – 52 203,10 бел. руб. Зататок 10 % от начальной цены – 5 220,00 бел. руб. **Стоимость недвижимого имущества снижена на 85 %. Стоимость имущества снижена на 60 %.**

Зататки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Порядок проведения аукциона регламентирован Положением о порядке продажи имущества ликвидироваемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16. Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) календарных дней после подписания договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель). Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 28.11.2018. Аукцион состоится **26.12.2018 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **22.12.2018 до 16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.**

БАРЬКАДЫ ПЯТАЙ РЭСПУБЛІКІ

ШТО АДБЫВАЕЦЦА Ё ФРАНЦЫІ?

Францыя апошнім часам стала сапраўдным «хэдлайнерам» навінавых стужак сусветных інфармагенцтваў. З 17 лістапада тут распачаліся шматтысячныя пратэсныя акцыі з-за росту цэн на паліва. За апошні год дызельнае паліва ў краіне падаржэла на 23 працэнты, бензін — на 15. Сёлета ўлады павысілі падатак за літр дызельнага паліва на 7,6 еўрацэнта і на 3,9 еўрацэнта за літр бензіну. Абодва цяпер каштуюць каля 1,5 еўра за літр. Меркавалася, што ў студзені 2019-га цэннік вырасце яшчэ на 6,5 і 2,9 еўрацэнта адпаведна. Чыноўнікі расказвалі, што такія меры здольныя заахваціць французцаў адмовіцца ад асабістых аўтамабіляў на карысць грамадскага транспарту або машын з электрарухавікамі, гэта палепшыць экалагічную сітуацыю ў краіне. У адказ пратэстоўцы надзелі жоўтыя святлоадбівальныя камізэлькі для аўтамабілістаў і выйшлі на вуліцы. У першых акцыях пратэсту ўзялі ўдзел каля 280 тысяч чалавек па ўсёй краіне. З тых часоў маніфестацыі пачалі праходзіць літаральна кожны дзень, дасягаючы піка па суботах. Куды «выруліць» хваля пратэстаў «жоўтых камізэлек»?

СЛІМАКІ І АНАРХІСТЫ

На працягу многіх дзесяцігоддзяў цэны на дызель і бензін у Францыі заставаліся параўнальна нізкія. Аднак эканамічная праграма Макрона прадугледжвае павышэнне падатку на іх для таго, каб скараціць залежнасць Францыі ад выкапнёвага паліва і матываваць людзей пераходзіць на альтэрнатыўныя крыніцы энергіі.

Адзін са складнікаў адчувальнага росту кошту паліва — экалагічны падатак на выкід парніковых газаў (прэм'ер-міністр Эдуар Філіп абяцаў захаваць яго нягледзячы ні на што), паведаміў ТАСС. Гэта выклікала хвалю пратэстаў сярод аўтамабілістаў, у інтэрнэце з'явіліся анлайн-петыцыі з патрабаваннем не дапусціць павышэння цэн. Масавыя акцыі пратэсту пачаліся

за вадзіцельскія курсы і экзамен на атрыманне праваў кіроўцы (цяпер складае ў сярэднім тры тысячы еўра). Але гэта пратэстоўцаў не спыніла. Вельмі хутка «жоўтыя камізэлькі» радыкалізаваліся і пачалі патрабаваць адстаўкі Макрона. Пратэст набыў выразны антыўрадавы характар. У сталіцы прайшлі вулічныя баі і пагромы, сярод мільягоўцаў з'явіліся радыкалы, прычым, заўважыла ВВС, як крайне левыя анархісты, так і ультраправыя нацыяналісты.

ВЫПРАБАВАННЕ ШТОРМАМІ

Да патрабаванняў «жоўтых камізэлек» апроч «паліўных» дадаўся шэраг іншых, сярод якіх —

Па даных сацапытанняў, дзеянні «жоўтых камізэлек» ухваляюць нават прыхільнікі кіруючай партыі «Наперад, рэспубліка». «Францыя — гэта не стартап. Людзі маюць патрэбу ў спагадзе, дыялогу», — лічыць член «La République en Marche!» Патрык Віньяль.

Le Figaro з іроніяй згадвае, што год таму Эмануэль Макрон абвясціў: «Я не магу кіраваць у спакойнае надвор'е, я створаны дзеля штормаў». І вось грывнула сацыяльная бура, якой Францыя не бачыла, магчыма, паўстагоддзя — з 1968 года. Як жа праявіў сябе прэзідэнт, «створаны для штормаў», задаецца пытаннем Le Figaro. Вядомы французскі псіхааналітык Ралан Гары ахарактарызаваў Макрона як голага караля з казкі Андэрсена. На яго думку, цяперашні французскі лідар слабы там, дзе пачынаецца руцінная паўсядзён-

ная праца: прэзідэнт бачыць сябе ў вобразе Напалеона і дэ Голя, але перад тварам народнага гневу ён аказваецца ў адзіноце.

ЦЕНЬ АЛІГАРХА

Апошні раз, калі пад такімі ж расплывістымі лозунгамі ў адзін момант сабраліся і арганізаваліся дзясяткі тысяч чалавек, быў у Францыі зусім нядаўна. У 2016 годзе нібыта з ніадкуль утварылася масоўка актывістаў, якія падтрымалі маладога кандыдата ў прэзідэнты Эмануэля Макрона і яго «Наперад!», заўважае vz.ru. Тады аналітыкі меркавалі, што ўвесь гэты «бліцкрыг» аплываецца грашыма Ротшыльдаў, якія прасоўваюць у Елісейскі палац свайго чалавека. Цяпер падобныя падазрэнні выклікаюць «жоўтыя камізэлькі».

Скаардынаванасць акцыі па ўсёй Францыі, ідэальная аргані-

юць «ваўком у кашміры», зарабіў 81 мільярд еўра дзякуючы вельмі жорсткму стылю канкурэнтнай барацьбы. Яго падыход заключаецца ў тым, каб пачаць скупляць акцыі кампаніі, выкупляючы долі мінарныя. Набраўшы салідны куш, ён пагражае ўладальнікам абрынуць акцыі і патрабуе кантрольны пакет. Неўзабаве пасля гэтага захоплівае актыўны цалкам. Так ён сабраў цэлую калекцыю шыкоўных брэндаў — ад моднага дома Dior да шампанскага Dom Perignon — пад дахам свайго холдынга LVMH.

Агрэсіўны стыль вядзення спраў нажыў алігарху ня мала ворагаў. Але адкрыта супраць яго выступалі толькі прадстаўнікі французскай галіны Ротшыльдаў. Газета Liberation падлічыла, што летась Арно зарабляў па 800 еўра за секунду, а выручка LVMH расла на 71 працэнт у год, тады як сярэдні заробак французцаў павялічыўся ўсяго на 1,1 працэнта. У 2016—2017 гадах алігарх не змагаўся адкрыта супраць стаўленіка Ротшыльдаў Макрона. Аднак падтрымаў ён яго толькі ў другім туры, калі выбар стаў паміж ім і Марын Ле Пэн.

ПУНКТ НЕЗВАРОТУ

The New York Times піша, што балючыя прарынкавыя рэформы не пайшлі на карысць звычайным грамадзянам: французцы незадаволены эканамічнай сітуацыяй у краіне. Узровень беспрацоўя складае амаль 10 працэнтаў. «Тыя, хто не належыць да эліты, скардзяцца, што ім даводзіцца плаціць за тое, што Макрон робіць Францыю больш капіталістычнай, забыўшыся аб прынцыпах роўнасці і братэрства дзеля багаццяў». Самі «жоўтыя камізэлькі» прызнаюцца, што ім не хапае заробку да канца месяца, таму што яны плацяць занадта шмат падаткаў. Паводле звестак Арганізацыі эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця (АЭСР), Францыя займае другое месца сярод развітых краін па ўзроўні падатковага цяжару — да 45,3 працэнта ВУП.

У пачатку снежня ўрад увёў паўгадавы мараторый на рост падатку на паліва, але гэтага аказалася мала. Днямі Макрон абвясціў аб новых саступках. Як мяркуецца, мінімальна зарплата павысіцца з 2019 года на 100 еўра ў месяц. Звышурочныя гадзіны не будуць абкладацца падаткам; працоўныя французцы атрымаюць у канцы года прэмію, якая не абкладаецца падаткам. Для тых, хто атрымлівае менш за 2 тысячы еўра ў месяц, будзе адменена павышэнне пенсійнага падатку, уведзена сёлета.

«Жоўтым камізэлькам» пакуль удаецца немагчымае. Яны цалкам зламалі сістэму падзелу грамад-

ства на правых і левых, якую дзесяцігоддзямі ўкараняў істэблішмэнт, адзначае vz.ru. Прычына, верагодна, у тым, што «камізэлькі» аб'ядналі мільёны людзей, якія раней лічылі сябе сярэднім класам, а сёння няўмольна скочваюцца ў галечу. Усе іх магчымыя ідэйныя рознагалосці нічога не вартыя перад змрочнай рэальнасцю. «Раней было як — былі бедныя, былі багатыя, былі тыя, хто ў сярэдзіне, — сказаў журналістам Guardian будаўнік з Тулузы. — А зараз засталіся толькі бедныя і багатыя, пасярэдзіне — нікога. Мы дайшлі да пункта незвароту».

Акцыі пратэсту ў розных рэгіёнах краіны сталі катастрофай для краіны, найбольшая шкода нанесена Парыжу, заявіў міністр эканомікі і фінансаў Бруно Ле Мэр. Беспарадкі прывядуць да запаволення ўдвая ў апошнім квартале і так невысокіх тэмпаў росту французскай эканомікі, лічыць спецыяліст Банка Францыі. Урон можа даходзіць да 10 мільярдаў долараў. «Больш за ўсё пацярпелі аграхарчовы сектар, аўтапрам, транспарт, рытэйлеры, — растлумачылі ў галоўнай фінустанове краіны. — Таксама значныя страты ў гасцінічнага і рэстараннага бізнесе». Пацярпела і турыстычная галіна, якая фарміруе да дзевяці працэнтаў ВУП. Як вядома, Францыю штогод наведвае да 90 мільёнаў турыстаў.

Што ж далей? Палітычны расклад пакуль без змен. «Макрон, нягледзячы на ўсе ператворы, застаецца «капітанам карабля». І пакуль што нейкай такой фігуры, якая магла б аб'яднаць усіх французцаў вакол сябе і стаць такой сур'ёзнай альтэрнатывай дзейнаму прэзідэнту, проста няма», — расказаў gazeta.ru навуковы супрацоўнік даследаванняў Інстытута сусветнай эканомікі і міжнародных адносін РАН Павел Цімафееў. Як лічыць шэраг экспертаў, гвалтоўнага злomu не адбудзецца — усё абмяжуецца пратэсным галасаваннем французцаў. «На выбарах у Еўрапарламент у маі 2019 года партыя Макрона не мае шанцаў супраць «Нацыянальнага аб'яднання» Марын Ле Пэн», — упэўнены кіраўнік Цэнтра французскіх даследаванняў Інстытута Еўропы РАН Юрый Рубінскі. І гэта будзе не проста сімвалічным жэстам. Паводле прагнозаў, упершыню ў гісторыі ЕС еўраінтэгратары могуць пазбавіцца ўстойлівай большасці ў еўрапейскім парламенце. Макрон зольны перамагчы «жоўтыя камізэлькі» на парыжскіх вуліцах, але яны будуць чакаць яго ў Страсбургу, заўважае vz.ru. Наступным выпрабаваннем для дзеючага прэзідэнта стануць муніцыпальныя выбары ў маі 2020 года, дзе яго партыя, якая не мае каранёў на месцах, наўрад ці пакажа добры вынік.

Захар БУРАК.

17 лістапада па ўсёй Францыі. Ініцыятарамі выступілі звычайныя жыхары краіны, у далейшым іх падтрымаў шэраг прафсаюзаў і палітычных партый. Сімвалам пратэсту стала жоўтая аварыйная камізэлька (па законе, яна павінна быць у кожнага аўтамабіліста), адсюль назва руху (фр. gilets jaunes). Пры гэтым у мільягоўцаў няма відавочных лідараў, а каардынацыя ажыццяўляецца выключна праз інтэрнэт і сацыяльныя сеткі.

У першы дзень масавых хваляванняў па ўсёй краіне было праведзена больш чым дзве тысячы маніфестацый. «Жоўтыя камізэлькі» перакрывалі ўчасткі трас і доступ да бензакалонак. Папулярнымі формамі пратэсту сталі «аперацыя бясплатнага праезду» (фр. operation reage gratuit) і «аперацыя слімак» (фр. operation escargot) — калі блакуюцца пункты прыёму аплаты праезду і фарміруюцца вялізныя аўтамабільныя заторы.

Каб зняць напружанасць, урад паабяцаў маламаёмным ільготы на аплату электраэнергіі, датацыю ў чатыры тысячы еўра пры замене старой машыны на больш эканамічную, а таксама зніжэнне платы

забарона на павелічэнне падаткаў, павышэнне мінімальнага памеру аплаты працы, зніжэнне з 62 да 60 гадоў тэрміну выхаду на пенсію, скарачэнне дзяржвыдаткаў на чыноўнікаў, узмацненне жорсткасці кантролю за нелегальнай міграцыяй. Усё гэта адбываецца на фоне рэкордна нізкіх рэйтынгаў Макрона. Перш за ўсё ў цяперашняга гаспадара Елісейскага палаца няма палітычнай базы, якая падтрымала б яго ва ўмовах крызісу.

заванасць дэманстрацый, забяспечана сьць пратэстоўцаў камізэлькамі, вадой і ежай, імклівае раскрутка ў сацсетках — усё гэта выклікае падазрэнні, што пратэсную масу хтосьці мэтанакіравана вядзе і «падсілкоўвае». Напрыклад, цікава, што запусціла ўсю гісторыю з петыцыяй супраць павышэння цэн на бензін газета Le Parisien. Яна належыць самаму багатаму чалавеку Францыі Бернару Арно. Алігарх, якога канкурэнты называ-

Саліст эстрады, які здымаўся ў «Вяселлі ў Малінаўцы», вучыць жанчын ва ўзросце 60+ танцам

«Калі б нас 20—30 гадоў таму спыталі: «Ці вы гатовыя вось у такім узросце, як цяперашні, пачаць танцаваць на сцэне?» — мы б толькі за галаву схпіліся! — смяюцца ўдзельніцы танцавальнай групы «Няўрымслівая Клаўдзія». — А цяпер, ужо глыбока на пенсіі, мы адкрылі для сябе новы свет. І адчуваем сябе маладымі! Палепшылася пастава, самаадчуванне... А колькі пазітыўна дадалося! Будзем спадзявацца, што ўсякія «альцгеймеры» і «паркінсоны» цяпер не для нас!»

«У НАС ЦЯПЕР ТРЭЦЯЯ МАЛАДОСЦЬ, І ЯНА ВЕЛЬМІ ПРЫГОЖАЯ!»

«Нам сказалі, што гурток будзе весці сапраўдны артыст»

— У гэтым цэнтры шмат усялякіх гурткоў (маецца на ўвазе ТЦСАН Кастрычніцкага раёна сталіцы. — Аўт.), і раптам мы даведваемся, што арганізуюцца яшчэ адзін — танцавальны, — кажа ўсмешлівая, маладзжавая Ніна Папанова (70 гадоў). — Нам сказалі, што яго будзе весці сапраўдны артыст. Усім стала цікава, многія тут жа запісаліся... Але потым большасць адсялася. Бо тут трэба вельмі хацець танцаваць, пастаянна выкладвацца. Таму адбыўся натуральны адбор. Я заўсёды любіла танцаваць і вельмі хацела навучыцца рабіць гэта па-сапраўдному прыгожа, але не займалася раней на пастаяннай аснове і правільна рухацца не ўмела. Так што ўпершыню пачала тры гады таму, у 67...

Ярка, энергічная Любоў Квартальная (58 гадоў) прыйшла ў калектыв год таму. Вельмі старалася ўліцца, дома перад люстэркам адпрацоўвала рухі: «біла» частушкі, павароты паўтарала, усё як належыць. «Наш кіраўнік нам кажа: едзеце ў транспарце — словы вучыце, музыку ўспамінаеце, — расказвае яна. — У нас усё па-сур'ёзнаму, не думайце! За гэты год ужо з'явіўся прафесіяналізм: нават выступаючы на незнаёмай сцэне, можам сабрацца, і танцуем так, што зала тут жа заводзіцца: пляскае, падпявае».

«Таму што Вячаслаў Клаўдзевіч вельмі шмат у нас уклаў, — падхоплівае пазітыўная, упэўненая ў сабе Валянціна Андрыянава (68 гадоў). — Вучыў, каб мы былі артысткамі: прыгожа рухаліся, усміхаліся, рабілі правільна паклон, былі ў кантакце з глядачом — вось такія ўсякія нюансы акрамя саміх танцаў».

Дарэчы, Клаўдзій тут няма, але ўдзельніцамі групы вельмі спадабалася імя па бацьку іх кіраўніка — Вячаслава Ушакова. Адсюль і нетрывіяльная і такая пазітыўная назва групы — «Няўрымслівая Клаўдзія».

«Не мог без сцэны — чуў у сне апладысменты»

Іх кіраўніку Вячаславу Клаўдзевічу зараз 71. Біяграфія ў яго цікавая, сцэнічны вопыт велізарны. У свой час ён скончыў харэаграфічнае вучылішча ў Кішыніёве, пачынаў кар'еру ў дзяржаўным ансамблі народнага танца Малдаўскай ССР

«Жок» (назва ансамбля азначае «танец»). Давалася здымацца і ў кіно, у тым ліку ў вядомым і любімым мільёнамі тэлегледачоў «Вяселлі ў Малінаўцы».

— Мы былі ў працяглым канцэртным турне і павінны былі пайсці пасля яго ў адпачынак, — успамінае Вячаслаў Ушакоў. — І тут усяму ансамблю паступае прапанова ад Ленінградскай кінастудыі паўдзельнічаць у здымках новага фільма. Мы, вядома, пагадзіліся. Здымкі праходзілі ў Палтаўскай вобласці, у маленкай вёсачцы Пяскі, недалёка ад гарадка Лубны. Вельмі маляўнічыя мясціны! І ўдзельнічалі ў здымках ледзь не ўсе зоркі тагачаснага кінематографу — цэлая плеяда цудоўных акцёраў! Жылі мы як адна вялікая сям'я — тут жа пасябравалі адзін з адным, разам працавалі і адпачывалі ўсе, акрамя хіба што Мікалая Слічэнкі, які іграў Пятра Бесарабца, памочніка Назара Думы. Ён нядаўна ажаніўся і, як толькі выпадаў вольны дзень, ляцеў у Маскву, да маладой жонкі, а ў нашых вячорках і выхадках амаль не ўдзельнічаў. Лета было гарачае, украінскае сяло — вельмі каларытнае, а прысутныя на здымачнай пляцоўцы людзі — яркія, таленавітыя і вясёлыя, бо практычна ўсе — камедыйныя акцёры. Так што атмасфера была незабыўная. Днём здымкі, а я к сямнею — начныя купанні...

Расказваць пра тыя два месяцы здымак мой суразмоўнік можа гадзінамі. І, дарэчы, Вячаслаў Ушакоў удзельнічаў у гэтым фільме не толькі як танцор. Маладая кабылка Ластаўка, якая да гэтага ні разу не была пад сядлом, заслужанага артыста, якому яе далі, тут жа скінула. Той, пакрыўдзіўшыся, адмовіўся здымацца і з'ехаў дадому. «А я сказаў: давайце я на яе сяду! — успамінае наш герой. — Сеў — і яна стала мяне слухацца! Так я пачаў здымацца яшчэ і ў якасці конніка!»

Потым Вячаслаў Ушакоў адслужыў у арміі ў Адэсе, скончыў

у Маскве Інстытут культуры, з'ехаў па размеркаванні ў Калінінград... І ўжо адтуль у 1979 годзе з жонкай і маленкім сынам па запрашэнні кафедры харэаграфіі нашага Інстытута культуры прыехаў у Мінск. Тут і застаўся выкладаць сцэнічны танец у харэаграфічным вучылішчы і Інстытуце культуры.

«У далейшым жонка дазволіла мне вярнуцца на сцэну, таму што мяне вельмі цягнула туды, нават па начах чуў у сне апладысменты», — успамінае ён. Працаваў у адным са сталічных джазавых калектываў, затым у Белдзяржфілармоніі салістам эстрады. Выконваў танцы народаў свету, амаль 20 гадоў выступаў у стэп-дуэце «Джэслаў» з адной са сваіх вучаніц.

Выйшаў на пенсію Вячаслаў Ушакоў у 2004 годзе, але работу не кінуў. Працаваў у ансамблях народнага танца, такіх як «Крыжачок» і іншыя, харэографам і рэ-

жысёрам, але ў 68 гадоў па стане здароўя ўсё ж прыйшлося сысці. Праўда, сядзець дома склаўшы рукі і, па словах Вячаслава Клаўдзевіча, «з дыяганам у галаве», яму здавалася немагчымым. І ён вырашыў чымсьці заняцца.

«Публіка мяне дагэтуль любіць»

У Вячаслава Ушакова, дарэчы, уся сям'я артыстычная. Жонка таксама была танцорка, сын зараз выступае ў Вялікім тэатры оперы і балета. І сам Вячаслаў Клаўдзевіч не ў стане развітацца са сцэнай.

— На сёння я падрыхтаваў шэраг танцавальных нумароў, якія выконваю, седзячы на крэсле, паколькі па стане здароўя не магу танцаваць стоячы, — кажа ён. — Такіх як, напрыклад, «Сум цыгана»: стары цыган ужо не можа танцаваць, але душа ўсё роўна просіць гэтага, і ён адбівае чачот-

ку, седзячы на лаве. Гэты нумар нядаўна заняў першае месца на адным з конкурсаў. А яшчэ я вырашыў пачаць спяваць. Узяў некалькі ўрокаў у педагога па вакале і ўжо сабраў рэпертуар. Усе песні вясёлыя, завадныя, яны ўздываюць настрой, тонус, і ў іх можна ўставіць танцавальныя кавалачкі. Літаральна тры дні таму выканаў тры свае песні на канцэрце — глядачы прынялі іх выдатна. Вельмі хачу яшчэ праспяваць «Майскі вальс» Ігара Лучанка.

ку, седзячы на лаве. Гэты нумар нядаўна заняў першае месца на адным з конкурсаў. А яшчэ я вырашыў пачаць спяваць. Узяў некалькі ўрокаў у педагога па вакале і ўжо сабраў рэпертуар. Усе песні вясёлыя, завадныя, яны ўздываюць настрой, тонус, і ў іх можна ўставіць танцавальныя кавалачкі. Літаральна тры дні таму выканаў тры свае песні на канцэрце — глядачы прынялі іх выдатна. Вельмі хачу яшчэ праспяваць «Майскі вальс» Ігара Лучанка.

— Скажыце, чым вас так прываблівае сцэна? — не вытрымліваю я.

— Калісьці я сказаў так: буду працаваць столькі, колькі публіка будзе мяне прымаць. Калі я пакіну сцэну не пад апладысменты, без

валі! — наперабой кажуць удзельніцы калектыву. — І потым, мы адзін аднаму патрэбныя: тэлефануем адна адной, памятаем дні нараджэння кожнай з нас. Разам у тэатры ходзім, у кіно, на экскурсіі па Беларусі ездзім... Самае галоўнае — даём адна адной цяпло. Карацей, у нас цяпер трэцяя маладосць, і яна ў нас прыгожая! Мы ўсе справы кідаем, каб паспець на рэпетыцыю!»

Дарэчы, тут спрабавалі прыцягнуць танцаваць і мужчын, і некаторыя нават прыходзілі паглядзець, але ні адзін не затрымаўся. «Проста яны адразу разумеюць, што не змогуць канкураваць з нашым Вячаславам Клаўдзевічам!» — жартуюць жанчыны...

Святлана БУСЬКО.
Фота Ганны ЗАНКВІЧ.

Кінакрокі

«ГЭТА НЕ МІЖСАБОЙЧЫК»

Нацыянальную кінапрэмію ўручаць ужо ў панядзелак

У вечаровых строях і з імёнамі пераможцаў у канвертах — 17 снежня, у Дзень беларускага кіно, адбудзецца цырымонія ўзнагароджвання беларускім «Оскарам». Абраным з намінантаў у дваццаці катэгорыях будуць уручаны статуэткі ў выглядзе кінаплёнкі і папараць-кветкі. Журы ўжо зрабіла свой выбар, а ўрачыстае мерапрыемства ў Доме кіно мае ў асаблівай атмасферы назваць найлепшыя беларускія кінапраекты і нашых найлепшых кінематографістаў.

Такім чынам, першая Нацыянальная кінапрэмія Беларусі ўжо ў гэты панядзелак раздасць знакі якасці і, па словах начальніка аддзела па кінематографіі Мінкульта Аляксандра Рыдвана, «гэта не міжсабойчык». Так ён адказаў на наш папярэдні матэрыял па тэме («Не кажыце «Оскар», «Звязда» ад 8 снежня»).

Перад урачыстай цырымоніяй ўзнагароджвання ў Доме кіно будзе прэзентавана кніга «Мне ёсць што сказаць», якая змяшчае ў сабе найлепшыя работы знанага кінакрытыка Алы Бабковай.

Прэмія, бюджэт якой, дарэчы, склаў прыкладна 150 тысяч рублёў, апроч статуснага прадугледжвае грашовыя прызы: пераможцы ў персанальных намінацыях атрымаюць 50 базавых велічынь (1225 рублёў), а найлепшыя фільмы — 100 базавых велічынь (1450 рублёў). У наступных «рэдакцыях» мерапрыемства, а яно мяркуецца як рэгулярнае, памер прызоў, магчыма, будзе павялічвацца.

«Дзяржава ніколі не шкадавала грошай на кі-

нематограф, я хачу падкрэсліць, нават у самыя цяжкія часы, — кажа Аляксандр Рыдван. — Апошнія дваццаць чатыры гады як мінімум ён мае сродкі на вытворчасць. Цяпер дзяржава выдзяляе дадатковыя сродкі і на ўзнагароды. Гэта мера па стымуляванні развіцця кіно. У нас, дзякуй богу, зараджаецца і зараз адчувае неабходнасць у фінансах незалежны кінематограф. Маладыя рэжысёры здымаюць за свае, як правіла, невялікія, грошы, за кошт нейкіх дамоўленасцяў са сваімі таварышамі — дадатковыя сродкі дапамогуць ім абнавіць тэхніку альбо заказаць мантаж, альбо проста падтрымаць бытавое існаванне».

Цырымонія ўзнагароджвання непасрэдна і пакажа, хто будзе абнаўляць тэхніку — незалежны кінематограф альбо больш актыўны фігурант у коле намінантаў — Нацыянальная кінастудыя. Прадстаўнік Мінкульта прызнаў, што падчас арганізацыі першай прэміі значнай праблемай стала недастатковае і нясвоечасовае інфармаванне кінасупольнасці аб гэтых планах, бо некаторыя этапы настолькі зацягнуліся, што ўзніклі нават сумненні, ці не перанесці прэмію на наступны год. «Мы не

маглі прагучаць шырока» значыць, напэўна, што кінапрэмія ледзь не прапусціла тое, дзеля чаго стваралася.

Так ці інакш, сваёй мэтай арганізатары лічаць папаўненне кіназалаў на праглядах беларускіх фільмаў, то-бок, папулярнае афармленне і, на жаль, пакуль часта не вельмі цікавага глядачу кіно. Апроч усіх належных працэсаў, яны прапнуюць і серыю паказаў: з 18 да 26 снежня ў Цэнтры сучасных мастацтваў будуць прадэманстраваны фільмы — пераможцы і ўдзельнікі Нацыянальнай кінапрэміі з удзелам здымачных груп, абмеркаванню і дыскусій.

Дарэчы, перад урачыстай цырымоніяй ўзнагароджвання ў Доме кіно будзе прэзентавана кніга «Мне ёсць што сказаць», якая змяшчае ў сабе найлепшыя работы знанага кінакрытыка Алы Бабковай.

Большасць з намінантаў (усяго на прэмію было пададзена 167 заявак, з якіх 36 — фільмы), як ужо адзначалася, прадстаўляюць Нацыянальную кінастудыю і асваенне бюджэтных грошай.

«Мы працуем у рэжыме супермаркета, — каментуе Аляксандр Рыдван. — Казаць, што ў спісе намінантаў шмат «Беларусьфільма», — тое ж самае, што папракаць краму ў тым, што у яе заходзяць у асноўным беларусы. «Беларусьфільм» стварае каля трыццаці карцін у год. Згодна з рэгламентам, мы дапускаем да ўдзелу праекты апошніх двух гадоў, значыць, кінастудыя мае права падаць іх шэсцьдзесят. А заявілі яны прыкладна паўтара дзясятка. Як мы можам іх не дапусціць? У той жа час я на пальцах магу палічыць, колькі за гэтыя два гады было створана фільмаў незалежнымі вытворцамі».

Цырымонія ўзнагароджвання непасрэдна і пакажа, хто будзе абнаўляць тэхніку — незалежны кінематограф альбо найбольш актыўны фігурант у коле намінантаў — Нацыянальная кінастудыя.

Калі гэты крэн з боку арганізатараў тлумачыцца звычайнай матэматыкай, тым больш становіцца цікава, які крэн абрала прафесійнае журы (у падліковую камісію, як запэўніла дырэктар курсу Алеся Какошнікава, уваходзяць людзі, што да кінематографа не маюць ніякага дачынення). Але гэтая інтрыга працягнецца да вечара панядзелка.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.

На сцэне

ТЭАТРАЛЬНЫЯ СЕЗОНЫ

У Мінску паказваецца цэлая праграма піцёрскіх спектакляў

Паўночная расійская сталіца дзеліцца сваёй культурай: пяць сучасных пастацовак тэатраў Санкт-Пецярбурга з учарашняга дня прадстаўляюцца публіцы на сцэне Купалаўскага тэатра. Гэта XII Міжнародны фестываль «Пецярбургскі тэатральны сезон», што праходзіць у Берліне, Афінах, Тэль-Авіве, Тбілісі, Марсэлі, іншых гарадах, а цяпер завітаў у Мінск і, па словах арганізатараў, гэтым разам паказвае «асабліва насычаную праграму» ад вядучых тэатральных рэжысёраў горада.

«Мадам Бавары».

Вядомыя імёны, класічная літаратура, легенды, інтэрпрэтацыі, перапляценне чалавечых гісторый — з 14 да 18 снежня ў Купалаўскім будучы паказаны пяць пастацовак ад пяці Санкт-Пецярбургскіх тэатраў.

Усё пачалося з «Мадам Бавары» тэатра «Руская антрэпрыза», дзе гераіня Гюстава Флабэра з'явілася ў двух абліччах — жанчына XIX стагоддзя і сучаснасці. Фантазія пра ўвасабленне класічнага ўжо персанажа ў нашых днях і яго перасячэнне з «арыгіналам» распачала «Пецярбургскі тэатральны сезон».

На чарзе сцэнічных развагі Дзяржаўнага драматычнага тэатра «Прытулак камедыянта» пра Льва Талстога і яго сямейнае жыццё з жонкай Соф'яй Андрэеўнай у трагікамедыі «Талстога няма». Заснаваная на ўспамінах сучаснікаў Талстога і ліставанні яго сваякоў і сяброў пастаноўка разважае пра ролю жонкі ў жыцці і творчасці пісьменніка, а таксама прычыну іх разладу.

Самы кароткі спектакль праграмы ад Вялікага тэатра лялек

назваецца «Неба ў чамадане, альбо Цуцыкі ў ночы» і разлічаны на аматараў лірыкі: некалькі герояў-летуценнікаў разам чакаюць цягнік, што павінен адвезці іх у цудоўны і непадобны да наваколля свет.

Санкт-Пецярбургскі акадэмічны драматычны тэатр імя Камісаржэўскай прадставіць поўную супрацьлеглых пачуццяў драму «Ноч Гельвера» пра жанчыну і трыццацігадовага хлопца, што адстае ў развіцці.

Нарэшце, завершыць фестываль лірычная камедыя «А вы ведаеце, што такое каханне?» тэатра-фестывалю «Балтыйскі дом». Героі трох гісторый будуць спрабаваць адказаць на гэтае пытанне, а пастаноўка будзе адзначана асаблівым музыкальным суправаджэннем.

Усе пяць пастацовак паказваюцца на сцэне Купалаўскага тэатра а сёмай вечара. Мерапрыемства арганізавана Камітэтам па культуры Санкт-Пецярбурга і кампаніяй «Нева-АРТ».

Сафія ПАЛЯНСКАЯ.

ДОН ПАСКУАЛЕ ХОЧА АЖАНІЦЦА

Прэм'ера

Камічная пастаноўка распачала Калядны оперны форум

Гэтымі днямі ў Вялікім тэатры оперы і балета праходзіць Мінскі міжнародны Калядны оперны форум, а пачаўся ён 13 снежня з прэм'еры новай оперы «Дон Паскуале» італьянскага кампазітара Гаэтана Даніэці.

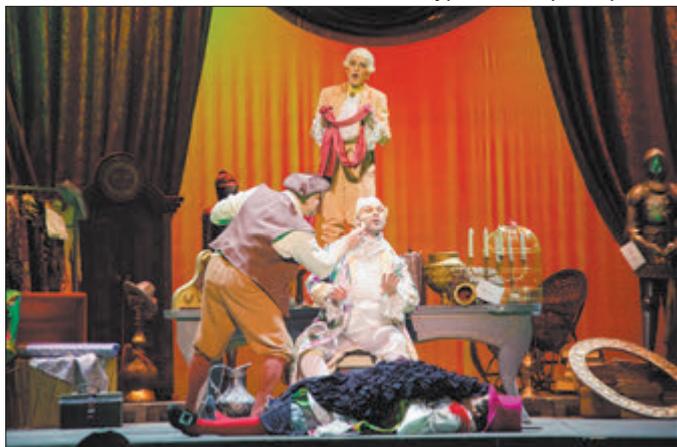
Гэта гісторыя пра старога халасцяка, у якога здараецца канфлікт з пляменнікам: ён хоча жаніць яго з багатай нявестай, а той хоча ажаніцца з каханай. Самадур-

ства Дона Паскуале маладыя вырашаюць «вылечыць» кардынальнымі метадамі: арганізуюць старому фіктыўны шлюб і паказваюць, чым ён часам можа абярнуцца. Камедыйна опера — аўтарам лібрэта з'яўляецца Джавані Руфіні — канчаецца, канешне, хэпі-эндом.

Рэжысёрам-пастаноўшчыкам новага «Дона Паскуале» стаў Міхал Панджавідзэ, а дырыжорам-пастаноўшчыкам — Віктар Пласкіна. У рабоце над операй задзейнічаны хормайстар-пастаноўшчык Ніна Ламановіч і мастак-пастаноўшчык Аляксандр Касцючэнка.

IX Калядны оперны форум працягнецца да 21 снежня — у гэтыя дні ў Вялікім тэатры паказваюцца найлепшыя пастаноўкі, гучаць вядомыя оперныя галасы і выступаюць сусветныя оперныя зоркі.

Сафія ПАЛЯНСКАЯ.

«Пан Тадэвуш» вяртаецца на экран

Нямы фільм 1928 года пакажуць пад жывую музыку

Чорна-белага «Пана Тадэвуша» наша публіка ўжо бачыла, і не толькі ў Мінску, але святкаванне 220-годдзя з дня нараджэння Адама Міцкевіча і 100-годдзя аднаўлення незалежнасці Польшчы сталі нагодай пабачыць карціну зноў, прычым у суправаджэнні сімфанічнага аркестра і хору. Пэўны працяг фестывалю кіно і музыкі «Кінемо», які ўцэплены перыяд ладзіць прагляд нямых фільмаў пад адкрытым небам, адбудзецца сёння, 15 снежня, у кінатэатры «Масква». «Пан Тадэвуш» тут будзе паказаны з новым музыкальным суправаджэннем, аўтарам якога стаў Канстанцін Яськоў.

Так, перш чым паэму Міцкевіча экранізаваў Анджэй Вайда, яшчэ ў 1928 годзе ў мову кіно яе перавёў Рышард Ардынскі. Гісторыя Тадэвуша і Зосі з дзвюх супрацьлеглых па поглядах шляхецкіх сем'яў напярэдадні вайны 1812 года здымалася на возеры Свіцязь і ў Мірскім замку. Падчас Другой сусветнай вайны стужка была згублена, і толькі ў 2012 годзе адрэстаўраваная па знойдзеных рэштках копія была зноў паказана публіцы.

Як відаць, у «Пана Тадэвуша» Ардынскага ба-

гатае на падзеі мінулае, але і нядрэны «пракат» у сучаснасці. Пасля аднаўлення фільм неаднаразова паказваўся ў Беларусі пры дапамозе Польскага інстытута ў Мінску, бо Адам Міцкевіч — адна з тых персон, можа толькі сярод іншых больш геніяльная, што аб'ядноўваюць Беларусь і Польшчу (хоць часам праз спрэчкі пра тое, беларускі гэта паэт ці польскі, і раз'ядноўваюць).

Паказы адбываліся пад розны акампанемент, а гэтым разам нямую стужку будуць

суправаджаць сімфанічны аркестр, хор музычнай капэлы «Санорус» і новая музыка ад «аўтара камерных, сімфанічных, вакальна-інструментальных і харавых музычных твораў, шматлікіх апрацовак, пералажэнняў, інструментовак, аранжыровак у розных жанрах і стылях, музыкі да тэатральных пастацовак, кіно, спецыяльных мастацкіх і фестывальных праектаў» Канстанціна Яськова. Падчас паказа ён таксама будзе і дырыжорам.

Гэтага «Пана Тадэвуша» можна лічыць першай поўнамаштабнай экранізацыяй паэмы: для найбольш гістарычна праўдзівых перанясення шляхецкага жыцця на вялікі экран быў запрошаны шэраг спецыялістаў. Сённяшні паказ чорна-белай нямой стужкі сімвалічна аб'яднае 90-годдзе фільма, 100-годдзе аднаўлення незалежнасці Польшчы і 220-годдзе Адама Міцкевіча.

Сафія ПАЛЯНСКАЯ.

Свислочский сельский исполнительный комитет Пуховичского района Минской области проводит открытый аукцион 16 января 2019 года по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома

№ п/п	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь земельного участка (га)	Наличие инженерных сетей	Расходы по подготовке документации (рублей)	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)
1	Повторно! г. п. Свислочь, ул. Полевая, уч. 205, 624455900001001024	0,1429	Газоснабжение. Проектируются сети электроснабжения и водоснабжения	1297,45 + публикация в СМИ	13561,21	1356,12
2	г. п. Свислочь, ул. Полевая, уч. 206, 624455900001001027	0,1428	Газоснабжение. Проектируются сети электроснабжения и водоснабжения	1323,02 + публикация в СМИ	13551,72	1355,17
3	г. п. Свислочь, ул. Широкая, уч. 11, 624455900001001025 (имеется древесно-кустарниковая растительность)	0,1000	Электроснабжение, водоснабжение, возможность подключения к газопроводу	1323,52 + публикация в СМИ	9360,00	936,00
4	г. п. Свислочь, ул. Широкая, уч. 12, 624455900001001026 (имеется древесно-кустарниковая растительность)	0,1000	Электроснабжение, водоснабжение, возможность подключения к газопроводу	1173,56 + публикация в СМИ	9360,00	936,00

Порядок проведения аукциона оговорен в Положении о его проведении.

Для участия в аукционе гражданин (лично либо через своего представителя) в установленный в извещении о проведении аукциона срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность по результатам аукциона. Предоставляет документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка, а также заключает со Свислочским сельским исполнительным комитетом соглашение установленной формы.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан предъявляют документ, удостоверяющий личность.

Сумма задатка перечисляется до 8 января 2019 года включительно на расчетный счет BY85AKBB36006251700010000000, код платежа – 04901, ОАО «АСБ Беларусбанк, г. Минск, код АКBBBY2X.

Получатель платежа – ГУ МФ РБ по Минской области, УНП 600537220 (Свислочский сельисполком УНП 600177892).

Аукцион состоится 16 января 2019 года в 14.30 по адресу: г. п. Свислочь, ул. Набережная, 11 (здание сельисполкома).

Заявления на участие и необходимые документы принимаются до 08.01.2019 года до 17.00 по вышеуказанному адресу.

Расходы по организации и проведению аукциона, затраты на публикацию информационного сообщения подлежат возмещению победителем аукциона.

После получения необходимых документов от гражданина на участие в аукционе комиссия выдает ему билет участника аукциона с указанием даты регистрации заявления и номера, под которым он будет участвовать в аукционе. Данные о каждом участнике аукциона заносятся в книгу регистрации участников аукциона.

Участник аукциона имеет право до начала аукциона письменно отозвать заявление об участии в нем. Невяка участника аукциона на аукцион при-

равнивается к письменному отзыву заявления об участии в нем. При этом участнику аукциона в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона возвращается сумма внесенного им задатка.

Письменный отзыв заявления или невяка участника/участников аукциона на аукцион регистрируется в книге регистрации участников аукциона.

Прием заявлений об участии в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленной комиссией или организацией день и час, но не раньше, чем за 3 дня до даты проведения аукциона. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в комиссии или организации.

Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению. Перед началом аукциона его участники обязаны зарегистрироваться в комиссии и обменять билеты участников аукциона на аукционные номера, которые возвращаются в комиссию после окончания аукциона.

Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; в течение 10 рабочих дней внести плату за земельный участок и возместить затраты на организацию и проведение аукциона; в течение двух месяцев со дня утверждения протокола о результатах аукциона обратиться в Марьиногорское бюро республиканского унитарного предприятия «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» за государственной регистрацией земельного участка, прав, ограничений (обременений) прав на него; получить в установленном порядке техническую документацию и разрешение на строительство жилого дома; занять (освоить) земельный участок не позднее одного года после получения утвержденной проектной документации на строительство жилого дома.

Участникам аукциона предоставляется возможность осмотра земельного участка на местности с членами комиссии (по предварительному согласованию).

РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки» извещает о проведении 15 января 2019 г. в 10.00 открытого аукциона по продаже объекта недвижимости, принадлежащего Речицкому районному потребительскому обществу Гомельской области на праве собственности

№ лота	Наименование объекта, его местонахождение	Краткая характеристика объекта	Начальная цена, руб. (в т. ч. НДС по ставке 20 %)	Задаток, руб. (в т. ч. НДС по ставке 20 %)
1	Здание бутербродной, инв. № 340/С-304591, Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Василевичи, ул. Козлова В. И., 14А	Назначение: здание нежилое. Одноэтажное строение из газосиликатных блоков, 1971 года постройки. Общая площадь 77,3 кв. м. Составные части и принадлежности: теневой навес	5 904,00	590,00

Земельный участок для обслуживания здания на праве аренды сроком по 08.08.2060 г. площадью 0,0423 га с кадастровым номером 324550300001000668. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Шаг аукциона – 5 %. Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артема, 23. Заявления на участие в аукционе с приложением необходимых документов принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Артема, 23, 2-й этаж, каб. 2-6 по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 по 14 января 2019 г. включительно. Подача документов по почте не допускается. Заявления, поступившие позже установленного срока, не рассматриваются.

В аукционе имеют право участвовать юридические и физические лица, а также индивидуальные предприниматели, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов, внесшие задаток по заявленному лоту до подачи заявления и прошедшие заключительную регистрацию с 09.00 до 10.00 15 января 2019 г. Допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников.

Аукционные торги проводятся в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и Положением о порядке организации и проведения аукционов, утвержденным Организатором торгов.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену на аукционе; лицом, приравненным к победителю, признается единственный зарегистрированный участник, выразивший согласие купить Объект по начальной цене, увеличенной на 5 %.

При подаче заявления участник должен иметь: 1) копию платежного поручения с отметкой банка, подтверждающего внесение задатка для участия в аукционе; 2) физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность; представитель юридического лица (резидент РБ) – паспорт (руководитель – копию документа о назначении на должность), доверенность на участие в аукционе и подписанные документы, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации организации и их подлинники для заверения их копий организатором аукциона; консолидированные участники дополнительно предоставляют копию договора о совместном участии в аукционе с предъявлением оригинала этого договора; представитель юридического лица (нерезидент РБ) – легализованные в установленном порядке доверенность на участие в аукционе и подписанные документы (руководитель – копию документа, подтверждающего назначение на должность), копии учредительных документов и выписку из государственного (торгового) реестра юридических лиц страны происхождения (выписка должна быть датирована не позднее шести месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенными переводами на белорусский (русский) язык. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть.

Задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления на р/с BY84ALFA30122305700080270000 в ЗАО «Альфа-Банк», г. Минск, В/С: ALFABY2X. Получатель платежа – РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», УНП 490318588. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по лоту № 1 согласно извещению в газете «Звезда» от 15 декабря 2018 г.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем (лицом, приравненным к победителю), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объекта. Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими победителями аукциона (лицом, приравненным к победителю), Организатор торгов возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель торгов (лицо, приравненное к победителю) обязан: в течение 3 рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона уплатить Организатору аукциона вознаграждение по результатам аукциона в размере 4 % от окончательной цены продажи Объекта; в течение 20 календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта; в сроки согласно заключенному договору купли-продажи выплатить Продавцу стоимость Объекта, сформированную в установленном порядке. Если между Продавцом и Победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) в течение срока, установленного для заключения договора купли-продажи Объекта, не достигнута договоренность по срокам и порядку оплаты Объекта, такая оплата должна быть произведена в течение 10 рабочих дней с момента заключения договора купли-продажи Объекта

Организатор: РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», г. Гомель, ул. Артема, 23.

Тел.: 8 (0232) 32-46-47; 32-18-95 • сайт: gino.by • e-mail: auction-gino@gino.by

Продавец: Речицкий райпо Гомельской области, Гомельская обл., г. Речица, ул. Привокзальная, 2. Тел.: 8 (02340) 6-78-72, 8 (029) 920-06-29

Организатор торгов

(ликвидатор закрытого акционерного общества «Торговый дом Елизово») объявляет о проведении ПОВТОРНЫХ торгов по продаже имущества в форме аукциона

Продавец	Закрытое акционерное общества «Торговый дом Елизово»			
Место проведения торгов	г. Минск, проспект Партизанский, дом 8, корпус 14, 1-й этаж, помещение 8			
Дата и время проведения торгов	28.12.2018 г. в 12.00			
Срок подачи заявок	Не позднее 25.12.2018 г. до 17.00			
Предмет торгов и начальная цена				
№ лота	Инд. №	Наименование лота	Кол-во, шт.	Начальная цена лота с учетом НДС, бел. руб. (снижена на 5 %)
	3928	Формокомплект сер. д/пр. банки 1000 мл	1	56 142,72
Порядок подачи заявок	Заявления на участие в торгах с приложением платежных документов, подтверждающих внесение задатка, принимаются по месту проведения торгов в рабочие дни с 9.00 до 13.00 либо направляются по адресу: 220033, г. Минск, а/я 13, со дня выхода настоящего извещения			
Задаток	Задаток в размере пяти процентов от начальной цены лота перечисляется на р/с BY05MTBK30120001093300064583 в ЗАО «МТБанк», г. Минск, БИК МТБКВУ22, получатель – ЗАО «Торговый дом Елизово», УНП 101483556			

Шаг аукциона: пять процентов. При признании торгов несостоявшимся, в связи с наличием заявления на участие в них только от одного участника, и он согласен приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на пять процентов, а также победитель аукциона – претендент на покупку должен заключить с продавцом договор купли-продажи в течение двух рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения лота по сравнению с предложениями других лиц. Оплата стоимости предмета торгов осуществляется в течение пяти банковских дней с даты заключения договора купли-продажи, если иное не определено договором купли-продажи. Возмещение затрат, связанных с организацией и проведением торгов, осуществляется участником, выигравшим торги, в течение пяти банковских дней со дня проведения торгов. Организатор торгов вправе отказаться от проведения торгов в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты их проведения. Порядок проведения аукциона установлен Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16

С дополнительной информацией можно ознакомиться по месту проведения торгов или по тел.: +375 17 298 11 99, +375 29 687 08 53

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2018 г.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «Белагропромбанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	01.10.2018	01.01.2018
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		148 409	153 082
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		206	259
4	Средства в Национальном банке	1103		758 166	709 710
5	Средства в банках	1104		519 356	187 248
6	Ценные бумаги	1105		3 391 140	3 211 289
7	Кредиты клиентам	1106		4 892 730	4 755 715
8	Производные финансовые активы	1107		-	-
9	Инвестиции в зависимые юридические лица			-	-
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица			-	-
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108		41 256	32 507
12	Основные средства и нематериальные активы	1109		415 607	423 110
13	Доходные вложения в материальные активы	1110		9 526	-
14	Имущество, предназначенное для продажи	1111		12 464	8 855
15	Отложенные налоговые активы	1112		10	10
16	Деловая репутация			-	-
17	Прочие активы	1113		150 831	176 832
18	ИТОГО активы	11		10 339 701	9 658 617
19	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
20	Средства Национального банка	1201		243	1 172
21	Средства банков	1202		1 599 827	1 432 629
22	Средства клиентов	1203		5 897 868	5 594 113
23	Ценные бумаги банка	1204		974 625	846 758
24	Производные финансовые обязательства	1205		-	-
25	Отложенные налоговые обязательства	1206		6 141	6 142
26	Прочие обязательства	1207		88 924	86 402
27	ВСЕГО обязательства	120		8 567 628	7 967 216
28	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
29	Уставный фонд	1211		1 238 350	1 238 350
30	Эмиссионный доход	1212		-	-
31	Резервный фонд	1213		22 942	21 783
32	Фонды переоценки статей баланса	1214		157 876	166 829
33	Накопленная прибыль	1215		345 847	257 718
34	Всего собственный капитал, принадлежащий головной организации			1 765 015	1 684 680
35	Доля неконтролирующих акционеров			7 058	6 721
36	ВСЕГО собственный капитал	121		1 772 073	1 691 401
37	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		10 339 701	9 658 617

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ о прибылях и убытках за январь – сентябрь 2018 года

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «Белагропромбанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	01.10.2018	01.10.2017
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		500 980	666 308
2	Процентные расходы	2012		248 683	333 038
3	Чистые процентные доходы	201		252 297	333 270
4	Комиссионные доходы	2021		126 436	109 834
5	Комиссионные расходы	2022		34 276	36 039
6	Чистые комиссионные доходы	202		92 160	73 795
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		29	26
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		3 399	730
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		23 328	19 157
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		437	2 927
11	Чистые отчисления в резервы	207		82 961	237 734
12	Прочие доходы	208		80 076	75 901
13	Операционные расходы	209		252 527	241 402
14	Прочие расходы	210		21 715	16 132
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		94 523	10 538
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		1 242	7 200
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		93 281	3 338
18	Доля в прибыли (убытке) зависимых юридических лиц			-	-
19	Доля в прибыли (убытке) совместно контролируемых юридических лиц			-	-
20	ИТОГО ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)			93 281	3 338
21	Доля в прибыли (убытке), принадлежащая головной организации			93 171	3 005
22	Доля неконтролирующих акционеров в прибыли (убытке)			110	333
23	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
24	Базовая прибыль на простую акцию	22		-	-
25	Разводненная прибыль на простую акцию	23		-	-

И.о. Председателя Правления П.Е. Василевский

Главный бухгалтер М.А. Шаповалова

Дата подписания: 29 ноября 2018 г.

<https://www.belapb.by/cms/images/balans10.18.pdf>

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 2 от 13 января 2017 года выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении Ушачским районным исполнительным комитетом конкурса на предоставление в аренду рыболовных угодий, расположенных на территории Ушачского района Витебской области

№ лота	Наименование предмета торгов	Площадь, га	Тип, класс, категория	Направление деятельности	Месторасположение рыболовного угодья	Срок аренды, лет	Сумма ежегодной арендной платы, рублей	Сумма задатка в размере 20 % от суммы ежегодной арендной платы, рублей
1	Право аренды озера Полуозерье	838,9	Лещово-судачий	Ведение промыслового рыболовства и организации платного любительского рыболовства	28 км на восток от г. п. Ушачи, у дер. Полуозерье	10	8221,22	1644,24

ОРГАНИЗАТОР – Ушачский районный исполнительный комитет, 211524, Витебская область, г. п. Ушачи, ул. Ленинская, д. 12, контактный телефон (02158) 2 78 75, факс 2 70 05, интернет-сайт ushach.rshp@tut.by

АРЕНДОДАТЕЛЬ – Витебский областной исполнительный комитет, 210010, г. Витебск, ул. Гоголя, д. 6, контактный телефон (0212) 35 93 32.

1. Конкурс состоится 18 января 2019 г. в 14.00 по адресу: 211524, Витебская область, г. п. Ушачи, ул. Ленинская, д. 12, каб. 63.

2. Для участия в конкурсе приглашаются юридические лица. Участникам конкурса не позднее 14 января 2019 г. необходимо в адрес организатора представить следующие документы:

заявление, в котором указываются сведения о рыболовных угодьях, которые участник конкурса желает получить в аренду по результатам конкурса.

К заявлению прилагаются:

– комплексный план использования рыболовных угодий (далее – комплексный план), разработанный в соответствии с требованиями к его содержанию и форме, установленными Советом Министров Республики Беларусь, или его копия, запечатанные в отдельном конверте;

– письменные предложения участников конкурса о выполнении условий конкурса, запечатанные в отдельном конверте. При этом данные предложения являются окончательными и не могут уточняться в ходе проведения конкурса;

– копия платежного поручения, квитанции или иного документа, подтверждающего внесение задатка;

– доверенность представителя участника конкурса и копия документа, подтверждающего его личность (в случае если заявление подписывается не руководителем участника конкурса), либо копия документа, подтверждающего полномочия руководителя участника конкурса.

3. Документы, необходимые для участия в конкурсе, принимаются организатором конкурса по адресу: 211524, Витебская область, г. п. Ушачи, ул. Ленинская, д. 12, каб. 63 с 8.00 до 13.00, с 14.00 до 17.00 в рабочие дни.

4. Последний день приема документов – 14 января 2019 г. до 17.00 часов. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются.

5. Сумма задатка перечисляется до подачи заявления на участие в конкурсе на расчетный счет: главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по Витебской области № BY 28 АКВВ 36003280019300000000, открытый в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минск, БИК АКВВВY2X, УНП 300594330, код платежа 04004.

6. Конкурс проводится в порядке, определенном Правилами ведения рыболовного хозяйства и рыболовства, утвержденными Указом Президента Республики Беларусь от 8 декабря 2005 г. № 580 «О некоторых мерах по повышению эффективности ведения охотничьего хозяйства и рыбохозяйственной деятельности, совершенствованию государственного управления ими», Положением о порядке проведения конкурса по предоставлению в аренду рыболовных угодий фонда запаса, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 29 декабря 2017 г. № 1044.

7. Победителем конкурса считается участник, который представит лучшие предложения по выполнению условий конкурса, которые должны отвечать следующим требованиям:

– обустройство, в течение 1 года со дня заключения договора аренды рыболовных угодий, мест отдыха для рыболовов в количестве не менее 2 (на каждом из них обеспечение наличия не менее чем по 1 единице: малых архитектурных форм (беседок размером 2*3 м, коптильня, туалета, контейнера для мусора);

– установка лодочных причалов, оборудование пикниковых зон, оборудование 2 автостоянок в течение 1 года со дня заключения договора аренды рыболовных угодий, установка информационных аншлагов;

– предоставление льготных условий для осуществления платного любительского рыболовства для зарегистрированных по месту жительства граждан в населенном пункте Полуозерье Ушачского района;

– предложения по осуществлению иных мероприятий по обустройству или оказанию услуг, направленных на развитие платного любительского рыболовства.

8. Организатор конкурса вправе отказаться от его проведения не позднее, чем за 30 дней до начала проведения конкурса. Участник конкурса имеет право до наступления даты проведения конкурса письменно отозвать заявление.

9. Конкурс проводится при наличии заявлений двух и более участников. В случае если заявление подано только одним участником и его предложения соответствуют условиям конкурса, заключение договора аренды рыболовных угодий осуществляется с этим участником конкурса на предложенных им условиях.

Участникам конкурса, не признанным победителями конкурса, задаток возвращается исполнительным комитетом в течение пяти рабочих дней после даты проведения конкурса.

Победителю конкурса, его единственному участнику, сумма внесенного задатка учитывается в счет исполнения обязательств по договору аренды рыболовных угодий, заключаемому по результатам конкурса, при оплате рыболовных угодий.

10. Возмещение исполнительному комитету затрат на организацию и проведение конкурса, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам конкурса документации, необходимой для его проведения, осуществляется победителем конкурса, его единственным участником. Размер такого возмещения не должен превышать суммы фактических затрат на организацию и проведение конкурса, изготовление документации, необходимой для его проведения.

Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения будет доведена до сведения участников конкурса до начала их проведения.

11. Контактная информация секретаря комиссии по организации и проведению конкурса по предоставлению в аренду рыболовных угодий фонда запаса: Михаль Людмила Михайловна, тел. 8 (02158) 2 78 75, эл. почта ushach.rshp@tut.by адрес: 211524, г. п. Ушачи, ул. Ленинская, 12, каб. 61

Вниманию предприятий, организаций и индивидуальных предпринимателей!

Фондом «Гродноблимущество» проводится аукцион по продаже неиспользуемого имущества, находящегося в собственности Волковыского района.

К продаже предлагается:
Лот № 3. Изолированное помещение ФАПа, часть сарая, расположенное по адресу: Волковыский район, д. Новые Хатьковцы, ул. Шоссейная, 23-2.

Аукцион состоится **27 декабря 2018 г. в 12.00.**
Заявки на участие в аукционах принимаются по адресу: город Гродно, улица 17 Сентября, 39.

Последний день подачи заявлений на участие в аукционах – **20 декабря 2018 г. до 17.00.**

Подробная информация размещена на сайте <http://volkovysk.grodno-region.by>, <http://www.region.grodno.by/ru/>.

Справки по телефонам:
В городе Волковыске – (801512) 4 50 25.
В городе Гродно – (80152) 772915, 722518, 72 21 02.

УНП 500007288

В извещении о проведении аукциона 04.01.2019, опубликованном в газете «Звезда» от 12.12.2018 № 239 внести следующее изменение: в Лоте № 7: начальная цена продажи – 1080,00 рублей, задаток – 108,00 рублей.
УНП 101127633

Предлагаем принять участие в открытом аукционе по продаже капитального строения (гаража) общей площадью 25,0 кв. м, 1987 года постройки, инв. № 644/С-425, расположенного в г. Солигорске, район рынка «Колхозный», в гаражно-строительном кооперативе «Рыночный», ряд 17, участок 24 на земельном участке площадью 0,0058 га

Конструктивные элементы: одноэтажное кирпичное строение, ж/бетонные перекрытия, рулонная кровля, бетонный пол, металлические ворота с калиткой, электроснабжение.

Начальная продажная цена имущества составляет 3603,06 белорусского рубля с учетом НДС.

Открытый аукцион состоится 26 декабря 2018 по адресу: ул. Козлова, 23А, каб. 103, г. Солигорск.

Заявки на участие в аукционе принимаются до 25 декабря 2018 года в филиале № 633 ОАО «АСБ Беларусбанк» по адресу: г. Солигорск, ул. Козлова, 23А, справки по телефонам: 8 0174 269 512, 8 029 3355726.

Открытый аукцион проводится путем пошагового увеличения цены. Шаг аукциона – 5 % от предыдущей названной цены. Победителем открытого аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену. Победителем аукциона возмещаются затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Договор купли-продажи по результатам проведения аукциона должен быть подписан в течение 10 рабочих дней со дня проведения открытого аукциона.

Реквизиты филиала: филиал № 633 ОАО «АСБ Беларусбанк», ул. Козлова, 23 А, 223710, г. Солигорск, УНП 600286255, ОКПО 37387991, р/с BY17AKBB 6630 8599 1318 5660 0000, БИК АКВВВY21633.

Коммунальное унитарное предприятие «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 23 января 2019 г. проводит открытый аукцион с условиями № 01-У-19 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены).

Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляются право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на четырех земельных участках в г. Минске, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, руб.	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости, руб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	г. Минск, на пересечении ул. Прилуцкой – ул. Глаголева – пр-т Жукова	2,1790	Для строительства объекта «Многоквартирный жилой дом со встроенными помещениями на пересечении ул. Прилуцкой – ул. Глаголева – пр-т Жукова в г. Минске»	755 097,30	110 000,00	22 775,65	Отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Прилуцкой, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43; по ул.Талаша, 2, 4; по пер. 3-му Глаголева, 1, 2, 3, 4, 4А, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12; по ул. Глаголева, 25	5 001 795,63
2	г. Минск, ул. Кабушкина	0,5659	Для строительства объекта «Торгово-обслуживающий объект по ул. Кабушкина в г. Минске»	193 849,33	30 000,00	11 456,04	Ликвидация асфальтированного покрытия (в границах застройки жилых домов № 53 и № 74 по ул. Кабушкина)	12 690,00
3	г. Минск, ул. Надеждинская (участок № 2)	0,6836	Для строительства объекта «Административный комплекс с паркингом по ул. Надеждинской в г. Минске»	368 343,60	55 000,00	9 850,64	Отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Надеждинской, 36, 38, 40, 42, попадающих под пятно застройки	940 800,00 Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 10 763,25 руб.*
4	г. Минск, ул. Надеждинская (участок № 3)	0,65	Для строительства объекта «Административный комплекс с паркингом по ул. Надеждинской в г. Минске»	350 238,94	52 000,00	10 783,49	Отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Надеждинской, 44, 46, 46А, 48, 50, попадающих под пятно застройки	949 729,57 Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 13 595,58 руб.*

*Потери сельскохозяйственного производства подлежат пересчету, а также актуализации с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения и соответствующего уровня инфляции.

Возмещение убытков и потерь сельскохозяйственного производства производится лицами, которым предоставляются изымаемые земельные участки.

Основные требования по проектированию и строительству объекта и условия предоставления земельного участка указаны в земельно-кадастровой и иной документации, подготовленной для проведения аукциона.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится **23 января 2019 года в 16.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц.

Для участия в аукционе необходимо:
внести задаток не позднее 18 января 2019 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый на расчетный счет № BY18AK-BB3641000000160000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВ ВY 2X, УНП 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома;

представить в коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости» (организатору аукциона) следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно предоставляется:

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

При подаче документов уполномоченное лицо, которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона, (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.

Прием документов, консультация по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу:

г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 17 декабря 2018 г. по 18 января 2019 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении земельных участков проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается несостоявшимся и земельный участок предоставляется

такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона** в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан:

– внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения);

– возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

– возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре;**

**единственный участник несостоявшегося аукциона также в течение 10 рабочих дней со дня принятия решения об изъятии и предоставлении земельного участка обязан выполнить условия, предусмотренные в указанном решении, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка.

Оплата стоимости за право заключения договора аренды земельного участка осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона либо единственного участника несостоявшегося аукциона Минский горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка.

После внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения), Минский горисполком заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by

Песню бярыце з сабою...

СНЕГАПАД

Рыгор Барадулін (1935—2014) — геніяльны беларускі паэт, эсэіст, перакладчык, дзіцячы пісьменнік, літаратурны крытык, грамадскі дзеяч. Народны паэт Беларусі. Узнагароджаны ордэнамі Дружбы народаў, «Знак Пашаны», латвійскім ордэнам Трох Зорак, медалём Францыска Скарыны. Ганаровы доктар БДУ і ганаровы грамадзянін Ушацкага раёна. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі і Дзяржаўнай прэміі імя Янкі Купалы. Намінаваўся на Нобелеўскую прэмію ў галіне літаратуры.

Працаваў рэдактарам у розных перыядычных выданнях: газеце «Советская Белоруссия», часопісах «Бяроза», «Полымя», у выдавецтвах «Беларусь», «Мастацкая літаратура». У складзе дзяржаўнай дэлегацыі БССР прымаў удзел у 39-й сесіі Генеральнай Асамблеі ААН.

Пры жыцці аўтара было апублікавана больш за 100 кніг, сярод якіх зборнікі паэзіі, пераклады на беларускую мову паэтаў свету, сатырычныя і гумарыстычныя творы.

Вершы —
Рыгор БАРАДУЛІН,
музыка —
Яўген КСЯНЕВІЧ.

Куплет 1:
А снегапад на паў на сад.
Віднее на дварэ.
Хто сівізну маю назад
З вясною забярэ?

Прыпеў:
Сняжок засведчыць
Малады,
Што светла ўсё было.
Не май бяды —
Мае сляды
Завей замяло...

Куплет 2:
Святлю, як зімовы сад.
Вясновым быць не мне.
Іду, узімель, наўпапад
Па белай цаліне.

Куплет 2:
А сад не ўзварухне галін,
Я сум не ўзварушу.
Хоць ласкай апячы ўспамін,
Як некалі душу!

Рубрыку вядзе
Яўген КСЯНЕВІЧ.
evgenyksenovich@gmail.com

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	9.22	16.47	7.25
Віцебск —	9.19	16.29	7.10
Магілёў —	9.12	16.37	7.25
Гомель —	9.00	16.42	7.42
Гродна —	9.36	17.04	7.28
Брэст —	9.28	17.13	7.45

Месяц

Першая квадра ў 14.49.
Месяц у сузор'і Казярога.

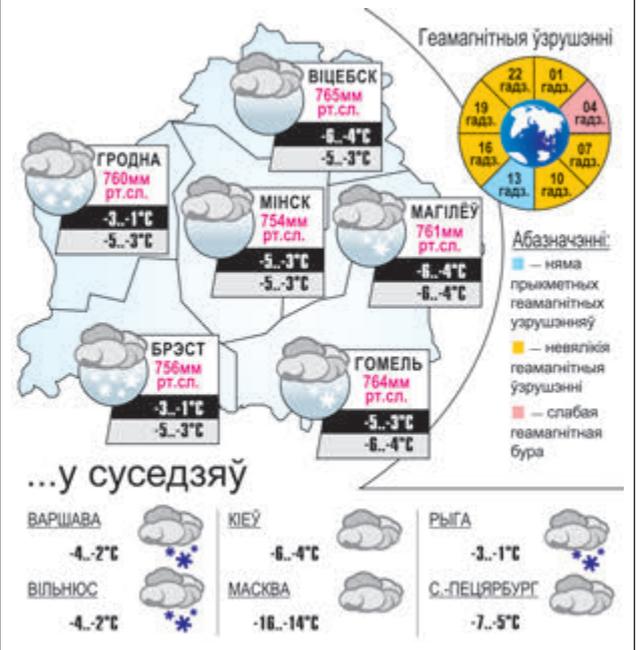
Імяніны

Пр. Андрэя, Антона, Апанаса, Івана, Канстанціна, Мацвея, Мікалая, Сцяпана, Сяргея, Уладзіміра, К. Марыі, Ніны, Хрысціны, Валерыяна, Віктара.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

Вандроўкі з бясплатным інтэрнэтам

Мабільны аператар МТС абсталюваў кропкамі Wi-Fi 26 аўтобусаў у Гродне. Заказчыкам выступіла прадпрыемства «Гроднааблаўтатранс».

Бясплатны Wi-Fi з'явіўся ў аўтобусах, якія курсіруюць на міжгародніх і міжнародных маршрутах, перавозяць пасажыраў з Гродна ў Мінск, Ашмяны, Астравец, Ліду, Ваўкавыск, Воранава, Навагрудак і Смаргонь. Таксама бясплатны інтэрнэт даступны на міжнародным маршруце, які злучае Гродна і польскі Гданьск, а таксама Гродна і ўкраінскую Затоку.

«З'яўленне Wi-Fi дазваляе павысіць узровень камфорту падчас паездкі. Многія аўтобусныя перавозчыкі пачалі даваць магчымасць карыстацца бясплатным інтэрнэтам, ствараючы тым самым дадатковыя выгоды для пасажыраў», — адзначаюць у кампаніі МТС.

Для таго каб скарыстацца бясплатным Wi-Fi, трэба прайсці ідэнтыфікацыю: пры першым наведванні карыстальнік аўтаматычна перанакіроўваецца на партал аўтарызацыі, дзе патрабуецца ўвесці нумар свайго мабільнага тэлефона. Пасля гэтага прыйдзе СМС з кодам для падключэння.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Даты Падзеі Людзі

15 СНЕЖНЯ
1575 год — каралём Польшчы і вялікім князем ВКЛ абраны Стафан Баторый, які кіраваў у Рэчы Паспалітай да 12 снежня 1586 года. Меў рэзідэнцыю ў Гродне.

1850 — нарадзіўся Мікалай Канстанцінавіч Судзілоўскі, рэвалюцыянер-народнік, дзеяч міжнароднага рэвалюцыйнага руху, вучоны-натураліст, доктар медыцыны. Удзельнічаў у народніцкім руху ў Расіі. З кастрычніка 1875 года ў Бухарэсце, адзін з арганізатараў сацыялістычнага руху ў Румыніі; значна паўплываў на развіццё рэвалюцыйнага руху ў Балгарыі. З 1881 года ў краінах Заходняй Еўропы, удзельнічаў у выданні і распаўсюджванні рэвалюцыйнай літаратуры, быў блізі да групы «Вызваленне працы». З 1887 года жыў у ЗША, дзе займаўся медыцынай і публіцыстыкай. З 1892-га — на Гавайскіх астравах, стварыў партыю незалежных і стаў яе лідарам, у 1900 годзе абраны членам сената, у 1901-м стаў прэзідэнтам Гавайскай рэспублікі. Аўтар работ па медыцыне, хіміі, філасофіі, сацыялогіі, геаграфіі. З яго імем звязаны дасягненні ў галіне хірургіі, тэорыі туберкулёзу і іншых хвароб. Судзілоўскі — першы падарожнік-географ, які пазнаёміў чытачоў з флорай і фаўнай астравоў цэнтральнай часткі Ціхага акіяна. Памёр у 1930 годзе.

1903 год — нарадзіўся (в. Лошніца, цяпер у Барысаўскім раёне) Апанас Фёдаравіч Кавалёў, дзяржаўны дзеяч Беларусі. У 1937—1938 гадах старшыня СНК БССР. У 1939 годзе рэпрэсаваны, у 1943-м рэабілітаваны. Працаваў у сістэме кааперацыі ў Омскай вобласці, Малдаўскай ССР. У 1947—1960 гадах

намеснік старшыні Белкаапсаюза. Аўтар успамінаў «Звон мой — праўда». Памёр у 1993 годзе.

1917 год — нарадзіўся (в. Кашалёў Буда-Кашалёўскага раёна) Павел Якаўлевіч Галавачоў, генерал-маёр авіяцыі, двойчы Герой Савецкага Саюза (1943, 1945). У гады Вялікай Айчыннай ваяваў на Паўднёвым, Паўднёва-Заходнім, Сталінградскім, 4-м Украінскім, 3-м і 1-м Беларускіх франтах: камандзір звяна, эскадрылі, знішчальнага авіяпалка. Удзельнік абароны Адэсы, Сталінградскай бітвы, вызвалення Данбаса, Крыма, Беларусі, Усходне-Прускай і Берлінскай аперацый. Памёр у 1972 годзе.

2000 год — выведзена з эксплуатацыі Чарнобыльская атамная электрастанцыя, дзе 26 красавіка 1986 года адбылася найбуйнейшая ў гісторыі чалавецтва тэхнагенная катастрофа.

1791 год — Кангрэс ЗША прыняў «Біль аб правах» — першыя дзесяць паправак да Канстытуцыі ЗША, якія гарантуюць асноўныя правы грамадзян краіны.

1832 год — нарадзіўся Аляксандр Гостаў Эйфель, французскі інжынер-будаўнік, спецыяліст у галіне аэрадынамікі. Сусветную вядомасць атрымала сталёвая рашчэстая вежа (Эйфелева вежа) вышыняй 300 м, узведзеная па яго праекце для Сусветнай тэхнічнай выстаўкі 1889 годзе ў Парыжы. Памёр у 1923 годзе.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЬЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЬНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviadzda.by>;

e-mail: info@zviadzda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviadzda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў у тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 4529.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviadzda.by

14 снежня 2018 года.